UCHWAŁA NR XLV/844/22
RADY MIASTA TYCHY

z dnia 24 listopada 2022 r.

w sprawie przyjęcia Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022-2027

Na podstawie art. 12 pkt 9c w związku z art. 92 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1526) oraz art. 9 ust. 1 pkt 1, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690 z późn. zm.), po zaopiniowaniu przez Komisję Porządku Publicznego, Zdrowia, Spraw Społecznych i Samorządowych,

Rada Miasta Tychy uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodnicząca Rady
Miasta Tychy

Barbara Konieczna

Załącznik do uchwały Nr XLV/844/22
Rady Miasta Tychy
z dnia 24 listopada 2022 r.

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022 – 2027

Tychy, październik 2022

Spis treści:

Wstęp..... 4

I. Charakterystyka lokalnego rynku pracy i diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim...... *6*

I.1. Charakterystyka miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego. 6

I.2. Ludność miasta Tychy i powiatu bieruńsko-lędzińskiego. 8

I.3. Prognoza demograficzna dla miasta Tychy i powiatu bieruńsko-lędzińskiego.....12

I.4. Charakterystyka gospodarcza miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego.....13

I.5. Struktura osób pracujących w Tychach i powiecie bieruńsko-lędzińskim w poszczególnych sektorach gospodarczych. 19

II. Charakterystyka rynku edukacyjnego w Tychach i powiecie bieruńsko-lędzińskim (kształcenie publiczne w kontekście dostosowania do wymagań rynku pracy)......*22*

III. Ogólna charakterystyka osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach. *28*

IV. Analiza bezrobocia w mieście Tychy. *34*

IV.1. Napływ osób bezrobotnych.....34

IV.2. Odpływ osób bezrobotnych.....35

IV.3. Bezrobotni z prawem do zasiłku. 36

IV.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy. 36

IV.5. Bezrobotni według wieku.....37

IV.6. Bezrobotni według wykształcenia. 38

IV.7. Bezrobotni według stażu pracy.....39

IV.8. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....40

V. Analiza bezrobocia w powiecie bieruńsko-lędzińskim......*43*

V.1. Napływ osób bezrobotnych.....43

V.2. Odpływ osób bezrobotnych.....44

V.3. Bezrobotni z prawem do zasiłku. 45

V.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy. 46

V.5. Bezrobotni według wieku. 47

V.6. Bezrobotni według wykształcenia. 48

V.7. Bezrobotni według stażu pracy.....49

V.8. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. 50

VI. Barometr zawodów w mieście Tychy oraz powiecie bieruńsko-lędzińskim. *52*

VII. Działania realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach-realizacja usług i instrumentów rynku pracy......*61*

VII.1. Zadania realizowane przez Centrum Aktywizacji Zawodowej. 61

VII.2. Pośrednictwo pracy. 61

VII.3. Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES. 63
VII.4. Zatrudnianie cudzoziemców. 63
VII.5. Poradnictwo zawodowe. 64
VII.6. Szkolenia osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz pracowników i pracodawców. 65
VII.7. Indywidualne Plany Działania. 66
VII.8. Krajowy Fundusz Szkoleniowy. 66
VII.9. Programy rynku pracy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. 67
VIII. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. 68
VIII.1. Prace interwencyjne. 68
VIII.2. Roboty publiczne. 68
VIII.3. Staże. 68
VIII.4. Prace społecznie użyteczne. 69
VIII.5. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. 69
VIII.6. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. 69
VIII.7. Bon na zasiedlenie. 70
IX. Projekty realizowane w latach 2016-2021 przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach współfinansowane ze środków funduszy Unii Europejskiej. 71
X. Obszary problemowe na lokalnym rynku pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim. 74
XI. Określenie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego rynku pracy - analiza SWOT dla miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego. 79
XII. Cele i działania Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022-2027. 84
XII.1. Realizatorzy Programu i mierniki monitorowania stopnia realizacji celów. 89
XIII. Podsumowanie. 91
Spis rysunków: 92
Spis tabel: 94

Wstęp.

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022 – 2027 jest istotnym Programem o charakterze operacyjnym wskazującym działania, które w danym okresie instytucje lokalne zainicjują i zrealizują w celu aktywnej promocji zatrudnienia, niwelowania poziomu bezrobocia oraz jego negatywnych skutków. Cele te zostaną zrealizowane poprzez stosowne działania, których celem będzie zarówno utrzymanie istniejących miejsc pracy, wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy i podejmowania działalności gospodarczej oraz intensywny rozwój zasobów ludzkich na lokalnym rynku pracy. *Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022 – 2027* spełnia trzy kluczowe funkcje:

- integracyjną – zawiera holistyczny i komplementarny zestaw działań podejmowanych na rzecz rynku pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim,
- komunikacyjną – zawiera niezbędne informacje o rodzaju oraz zakresie działań podejmowanych na rzecz rozwoju lokalnego rynku pracy,
- zarządzania i monitorowania – pozwala monitorować działania podejmowane w ramach Programu oraz kontrolować zaplanowane działania i poziom osiągniętych rezultatów (w ramach realizacji celów określonych w Programie).

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022 – 2027 wskazuje najważniejsze cele polityki wobec lokalnego rynku pracy, które powinny ostatecznie doprowadzić do rozwoju lokalnego rynku pracy oraz poprawy sytuacji osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, które zgodne są z założeniami polityki rozwojowej Państwa, województwa, powiatu oraz z normami wynikającymi z członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Program przygotowany został w oparciu o szczegółową analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy w obrębie miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego. W analizach uwzględniono charakterystykę gospodarczą oraz demograficzną miasta Tychy i powiatu bieruńsko-lędzińskiego z punktu widzenia ludności, edukacji oraz struktury bezrobocia na analizowanym obszarze. Niniejszy Program jest kontynuacją dotychczas realizowanego *Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Zawodowej na lata 2017 - 2020*, którego cele i zadania zostały dostosowane do: dokumentów strategicznych stanowiących podstawę wdrażania polityki rynku pracy oraz wyznaczających kierunki rozwoju państwa, województwa, miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego, aktualnych aktów prawnych oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Program określa szczegółowe zadania służące realizacji:

Priorytetu II. „Organizacja wsparcia dostosowanego do potrzeb mieszkańców oraz służącego rozwiązywaniu stanów kryzysowych" Celu strategicznego 5. Rozwój systemu niwelowania bezrobocia

oraz aktywizacja zawodowa grup defaworyzowanych na rynku pracy w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Tychy na lata 2021–2027+.

Program opracowano zgodnie z postanowieniami art. 9 ust. 1 pkt. 1 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2022 poz. 690 z późn. zm.) oraz z art. 12, pkt 9c Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526).

Program składa się z pięciu części.

- ✓ Pierwsza część Programu przedstawia szczegółowo charakterystykę lokalnego rynku pracy na obszarze miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego w obrębie demografii, gospodarki i edukacji, oraz diagnozę sytuacji społeczno-ekonomicznej w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim.
- ✓ Drugi rozdział prezentuje szczegółową analizę bezrobocia w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim, oferty pracy.
- ✓ W rozdziale trzecim przedstawiono działania, które realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach – realizacja usług rynku pracy.
- ✓ Rozdział czwarty prezentuje analizę SWOT lokalnego rynku pracy.
- ✓ Rozdział piąty przedstawia natomiast cele strategiczne i szczegółowe wraz z działaniami, które powinny być zrealizowane w perspektywie lat 2022 – 2027 oraz mierniki realizacji Programu wraz z podmiotami odpowiedzialnymi za realizację konkretnych działań w obszarze rynku pracy.

Opracowany *Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022 – 2027* jest dokumentem, który służyć powinien wielu podmiotom lokalnego rynku pracy, w tym między innymi przedstawicielom instytucji rynku pracy, lokalnym szkołom oraz przedstawicielom instytucji edukacyjnych, instytucji pomocy społecznej, przedsiębiorcom oraz osobom bezrobotnym oraz pracującym. Celem Programu jest zwiększenie poziomu aktywności i mobilności zawodowej mieszkańców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego, a w szczególności osób bezrobotnych, które w większym stopniu zagrożone są marginalizacją społeczną.

I. Charakterystyka lokalnego rynku pracy i diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

I.1. Charakterystyka miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Tychy są miastem na prawach powiatu położonym w środkowej części województwa śląskiego w południowej części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (GOP). Znajdują się w grupie 14 miast tworzących Górnośląski Związek Metropolitalny, zajmując szóstą pozycję pod względem powierzchni oraz siódme miejsce pod względem liczby mieszkańców. W sąsiedztwie miasta zlokalizowanych jest siedem gmin (Katowice, Bieruń, Lędziny, Bojszowy, Mikołów, Wyry, Kobiór), wchodzących w skład czterech powiatów. Tychy stanowią ważny ośrodek usługowy dla południowego obrzeża aglomeracji. Tychy są siedzibą jednostek drugiego szczebla w administracyjnych podziałach specjalnych oraz w podziałach dla celów sądownictwa i wymiaru sprawiedliwości. Miasto cechuje się dobrą dostępnością komunikacyjną, związaną z usytuowaniem przy węźle drogowym: drogi ekspresowej S1 (Dąbrowa Górnicza/Lotnisko Pyrzowice – Cieszyn), dróg krajowych nr 1 (Gdańsk - Cieszyn), nr 44 (Gliwice - Kraków) oraz nr 86 (Podwarpie - Tychy) oraz linii kolejowej nr 139 o znaczeniu państwowym (linia międzynarodowa E-65/CE-65).

Powiat bieruńsko-lędziński położony jest w południowej Polsce, we wschodniej części województwa śląskiego. Siedzibą władz powiatu jest miasto Bieruń. Powiat składa się z 3 gmin miejskich: Bieruń, Imielin i Lędziny oraz 2 wiejskich: Bojszowy i Chełm Śląski. Powiat bieruńsko-lędziński znajduje się na obrzeżu Aglomeracji Górnośląskiej, obszaru o największej koncentracji ludności i gospodarki w Polsce. Powiat bieruńsko-lędziński jest najmniejszym pod względem powierzchni i ludności powiatem ziemskim w województwie śląskim. Powiat bieruńsko-lędziński od zachodu graniczy z miastami na prawach powiatu: Tychami i Katowicami, od północy z miastami na prawach powiatu: Mysłowicami, Jaworznem, od wschodu z powiatem chrzanowskim, od południa z powiatami: oświęcimskim i pszczyńskim. Powiat bieruńsko-lędziński zlokalizowany jest w najbardziej uprzemysłowionym i zurbanizowanym regionie w Polsce, a jego przemysłowy charakter został ukształtowany przez rozwój górnictwa węglowego i hutnictwa. Koniunktura gospodarcza województwa śląskiego oraz możliwość dojazdów do nauki, pracy i usług do dużych miast śląskich tworzy szanse rozwojowe dla ludności i gmin powiatu. Powiat bieruńsko-lędziński powstał 1 stycznia 2002 roku przez przemianowanie powiatu tyskiego na powiat bieruńsko-lędziński, z jednoczesnym przeniesieniem siedziby z Tychów do Bierunia. Przez teren powiatu przebiega droga krajowa DK44 oraz drogi wojewódzkie DW931, DW780, DW734.

Rysunek 1. Mapa miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Położenie miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego w Aglomeracji Górnośląskiej umożliwia mieszkańcom powiatu podjęcie zatrudnienia poza obszarem lokalnego rynku pracy, co może wpływać na stabilizację sytuacji na rynku pracy oraz redukować poziom bezrobocia wśród mieszkańców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Miasto Tychy zajmuje powierzchnię 82 km². W powiecie bieruńsko-lędzińskim największą powierzchnię – 40 km² posiada gmina miejska Bieruń. Z kolei najmniejszą gminą w powiecie jest gmina wiejska Chełm Śląski - 23 km².

Tabela 1. Podstawowe dane charakteryzujące miasto Tychy oraz gminy powiatu bieruńsko-lędzińskiego. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

	Powierzchnia w km²
Bieruń gmina miejska	40
Imielin gmina miejska	28
Lędziny gmina miejska	32
Bojszowy gmina wiejska	35
Chełm Śląski gmina wiejska	23
Powiat bieruńsko-lędziński	**158**
Miasto Tychy	**82**

I.2. Ludność miasta Tychy i powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2021 roku miasto Tychy zamieszkiwało 125 781 osób, natomiast powiat bieruńsko-lędziński 59 991 osób. Wśród mieszkańców miasta Tychy nieznacznie przeważały kobiety 65 400 osób, co stanowi 52,0% wszystkich mieszkańców miasta. W przypadku powiatu bieruńsko-lędzińskiego liczba kobiet wynosiła 30 482 – 50,8% ogólnej liczby mieszkańców powiatu. Mieszkańcy miasta Tychy zamieszkują na obszarze 82 km², co oznacza, że na 1 km² przypada średnio 1 537 osób. Gęstość zaludnienia w powiecie bieruńsko-lędzińskim jest zdecydowanie mniejsza, na 1 km² przypada 275 osób. Powiat bieruńsko-lędziński charakteryzuje się stabilnością pod względem stanu ludności i posiada typową strukturę płciową. Na 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety, co oznacza, że w stosunku do województwa (108) i kraju (107), zachowuje równowagę płci. Inaczej wygląda sytuacja w przypadku miasta Tychy, gdzie mamy do czynienia ze zjawiskiem feminizacji, na 100 mężczyzn przypada 108 kobiet. Największa liczba mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego zamieszkuje w gminach miejskich powiatu: Bieruń oraz Lędziny, w których mieszka odpowiednio 19 334 oraz 16 704 osób. Największa gęstość zaludnienia występuje w gminie Bojszowy, natomiast najmniejsza w gminie Chełm Śląski. Liczba ludności w skali całego powiatu bieruńsko-lędzińskiego nieznacznie wzrosła, natomiast liczba mieszkańców miasta Tychy, zmniejszyła się

w ostatnim roku. Spadek liczby ludności odnotowano w gminie Bojszowy oraz Imielin. Wzrost ludności odnotowano w pozostałych gminach powiatu, a największy w gminach Chełm Śląski oraz Lędziny. Szczegółowe dane dotyczące poszczególnych gmin powiatu bieruńsko-lędzińskiego oraz miasta Tychy zamieszczono w poniższej tabeli nr 2.

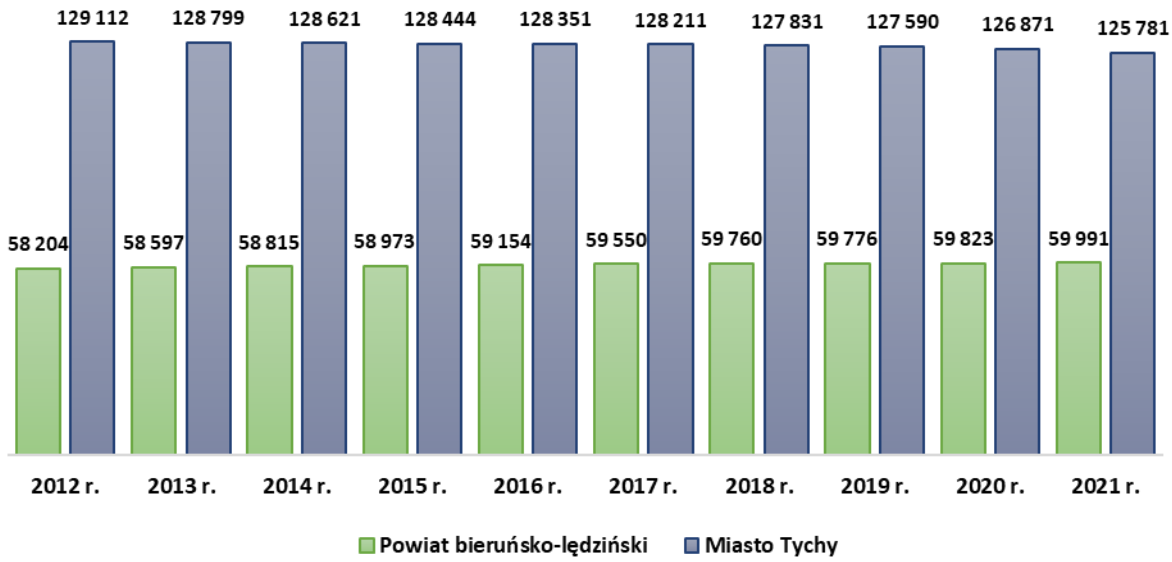
Tabela 2. Charakterystyka demograficzna miasta Tychy oraz gmin powiatu bieruńsko-lędzińskiego na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

	Liczba mieszkańców	Odsetek mieszkańców w powiecie	Liczba kobiet	Ludność na 1 km²	zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców
Bieruń gmina miejska	19 334	32,2%	9 777	379	2,8
Imielin gmina miejska	9 374	15,6%	4 801	478	-2,1
Lędziny gmina miejska	16 704	27,9%	8 417	335	11,3
Bojszowy gmina wiejska	8 157	13,6%	4 150	528	-1,6
Chełm Śląski gmina wiejska	6 422	10,7%	3 337	235	13,9
Powiat bieruńsko-lędziński	**59 991**	**100,0%**	**30 482**	**275**	**3,0**
Miasto Tychy	**125 781**		**65 400**	**1 537**	**-8,6**

W ostatnich latach liczba ludności powiatu bieruńsko-lędzińskiego zwiększa się nieznacznie. W analizowanym okresie zmniejsza się natomiast liczba mieszkańców miasta Tychy, co związane jest z procesami migracyjnymi oraz ujemnym przyrostem naturalnym. Mieszkańcy miasta Tychy osiedlają się w ościennych gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego oraz w innych miejscowościach aglomeracji śląskiej. W porównaniu do danych z 2012 roku liczba mieszkańców miasta Tychy zmniejszyła się

o 3 331 osób, co stanowi procentowy spadek liczby mieszkańców wynoszący 2,6%. Liczba mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w porównaniu od danych z 2012 roku zwiększyła się o 1 787 osób – wzrost liczby ludności wyniósł 3,1%.

Rysunek 2. Liczba mieszkańców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2012-2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Porównując liczbę ludności w poszczególnych gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2012 – 2021, należy stwierdzić, iż największy procentowy wzrost ludności odnotowano na terenie następujących gmin: Bojszowy (wzrost liczby ludności o 12,6%) oraz Imielin (wzrost liczby ludności o 9,7%). Niewielki spadek liczby ludności odnotowano w gminie Bieruń (spadek liczby ludności o 1,8%). Szczegółowe zmiany w liczbie ludności w analizowanym okresie przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Liczba ludności mieszkańców miasta Tychy oraz poszczególnych gmin powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2012-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Bieruń gmina miejska	19 681	19 696	19 636	19 597	19 645	19 639	19 605	19 507	19 375	19 334
Imielin gmina miejska	8 542	8 621	8 723	8 846	8 896	9 052	9 153	9 189	9 269	9 374
Lędziny gmina miejska	16 665	16 737	16 749	16 784	16 726	16 819	16 822	16 798	16 731	16 704
Bojszowy gmina wiejska	7 247	7 411	7 534	7 616	7 674	7 795	7 860	7 924	8 045	8 157
Chełm Śląski gmina wiejska	6 069	6 132	6 173	6 130	6 213	6 245	6 320	6 358	6 403	6 422
Powiat bieruńsko-lędziński	**58 204**	**58 597**	**58 815**	**58 973**	**59 154**	**59 550**	**59 760**	**59 776**	**59 823**	**59 991**
Miasto Tychy	**129112**	**128799**	**128621**	**128444**	**128351**	**128211**	**127831**	**127590**	**126871**	**125781**

Struktura wiekowa ludności według grup funkcjonalnych w mieście Tychy na koniec 2021 roku przedstawiała się następująco – 17,6% mieszkańców należy do grupy osób w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), 56,9% to grupa osób w wieku produkcyjnym (18-60 lub 65 lat, w zależności od płci), a 25,5% zalicza się do grupy osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60 lub 65 lat). W przypadku powiatu bieruńsko-lędzińskiego odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym wynosił 20,0%, w wieku produkcyjnym – 60,7%, natomiast odsetek osób w wieku poprodukcyjnym to 19,3% ogółu mieszkańców powiatu. Przekrój wiekowy ludności zamieszkującej powiat bieruńsko-lędziński różni się znacznie od struktury wiekowej mieszkańców miasta Tychy oraz całego województwa śląskiego. Mieszkańcy powiatu są statystycznie młodsi od mieszkańców miasta Tychy i województwa śląskiego. Świadczy o tym większy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym oraz mniejszy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Różnice widoczne są także przypadku mieszkańców miasta Tychy. Wśród mieszkańców miasta Tychy notuje się większy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym oraz niższy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym niż w województwie śląskim oraz w powiece bieruńsko-lędzińskim. Takie dane oznaczają niekorzystną sytuację demograficzną mieszkańców miasta Tychy. Statystycznie mieszkańcy miasta Tychy są starsi niż mieszkańcy powiatu bieruńsko-lędzińskiego oraz mieszkańcy województwa śląskiego.

Tabela 4. Ludność miasta Tychy, powiatu bieruńsko-lędzińskiego oraz województwa śląskiego według kategorii na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

	powiat bieruńsko-lędziński	miasto Tychy	województwo śląskie
w wieku przedprodukcyjnym	20,0%	17,6%	17,2%
w wieku produkcyjnym	60,7%	56,9%	58,7%
w wieku poprodukcyjnym	19,3%	25,5%	24,1%

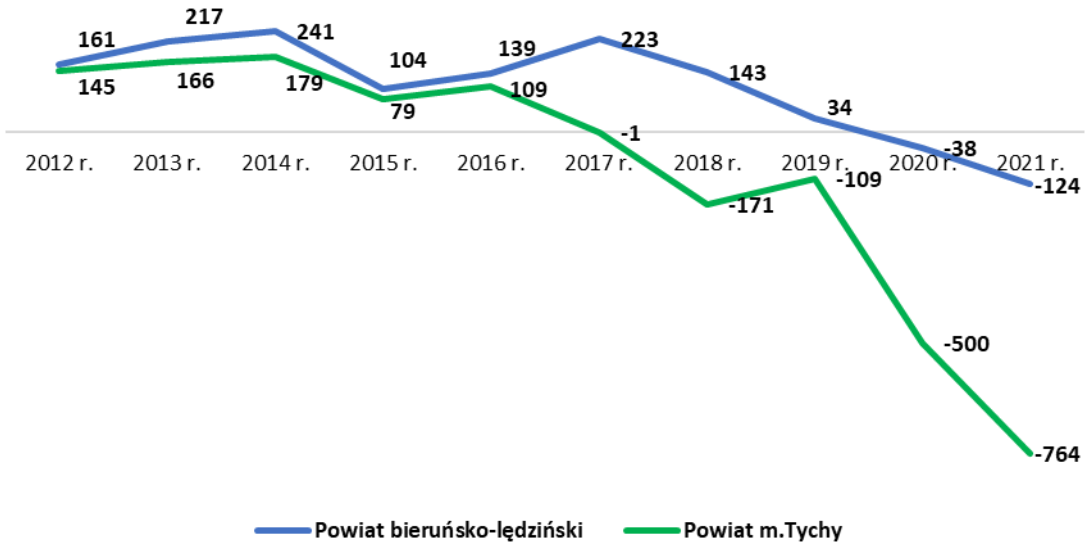
W odniesieniu do wskaźników krajowych i regionalnych należy stwierdzić, że obecnie społeczność powiatu bieruńsko-lędzińskiego jest relatywnie młoda. Wśród gmin najkorzystniejsza sytuacja demograficzna występuje w gminie Bojszowy, gdzie na 16,5% osób w wieku poprodukcyjnym przypada 22,4% osób w wieku przedprodukcyjnym. Relatywnie najgorsza sytuacja prezentuje się w gminie Chełm Śląski, gdzie na 21,1% osób w wieku poprodukcyjnym przypada 19,2% osób w wieku przedprodukcyjnym. Udział procentowy ludności według poszczególnych kategorii funkcjonalnych w poszczególnych gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Udział procentowy ludności według wieku w poszczególnych gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Stan na koniec grudnia 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
Bieruń gmina miejska	19,1%	60,8%	20,1%
Imielin gmina miejska	20,8%	59,5%	19,7%
Lędziny gmina miejska	19,7%	61,5%	18,8%
Bojszowy gmina wiejska	22,4%	61,1%	16,5%
Chełm Śląski gmina wiejska	19,2%	59,7%	21,1%

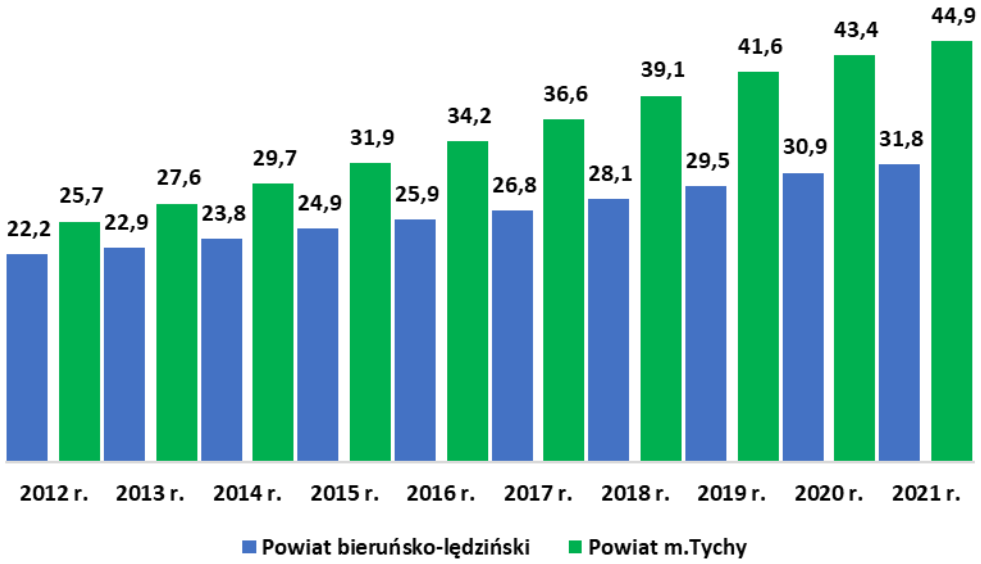
Przyrost naturalny w mieście Tychy w ostatnich latach jest ujemny – notuje się zdecydowanie większą liczbę zgonów niż narodzin. Sytuacja była nieznacznie lepsza w powiecie bieruńsko-lędzińskim, chociaż w ostatnich latach także mamy do czynienia z ujemnym przyrostem naturalnym.

Rysunek 3. Przyrost naturalny w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2012 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Przekształcenia struktury demograficznej ludności, są ściśle powiązane z procesem starzenia się społeczeństwa, które w przyszłości przyczynią się do coraz większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym, które będą musiały utrzymywać powiększającą się stale liczbę osób w wieku poprodukcyjnym. Jednym z przydatnych wskaźników demograficznych określających przyszłe tendencje demograficzne jest wskaźnik obciążenia demograficznego, przedstawiający ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wartość tego wskaźnika stopniowo wzrasta zarówno w mieście Tychy, jak i w powiecie bieruńsko-lędzińskim, osiągając w 2021 roku wartość odpowiednio 44,9 oraz 31,8 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zwiększające się obciążenie demograficzne jest związane z malejącym odsetkiem osób pracujących oraz wzrastającym odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym. Warto zauważyć, że wskaźnik obciążenia demograficznego w mieście Tychy jest bardzo wysoki i jego wzrost dynamiczny (dwa razy większy niż w powiecie bieruńsko-lędzińskim). Jest to bardzo negatywne zjawisko, które może mieć kolosalne znaczenie dla całego społeczeństwa w kontekście rynku pracy, systemu opieki społecznej, edukacji oraz innych ważnych obszarów życia społeczno-ekonomicznego. Dla porównania należy zauważyć, że wskaźnik obciążenia demograficznego dla województwa śląskiego wynosił 41,1.

Rysunek 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2012-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).

I.3. Prognoza demograficzna dla miasta Tychy i powiatu bieruńsko – lędzińskiego.

Struktura mieszkańców miasta Tychy ze względu na swoją specyfikę będzie charakteryzowała się w kolejnych latach ujemnym bilansem migracyjnym i ujemnym bilansem naturalnym, co skutkować będzie faktem, że liczba ludności będzie się sukcesywnie zmniejszać. W 2030 roku szacowana liczba mieszkańców wyniesie 116 318. W kolejnych dekadach zgodnie z ogólnopolską prognozą demograficzną liczba ludności będzie się jeszcze bardziej zmniejszać. W 2040 roku liczba mieszkańców ma się zmniejszyć do 106 553, a w 2050 roku do 97 063 osób. W przyszłości nastąpią zmiany w strukturze ludności według funkcjonalnych grup wiekowych. Przewidywany jest jedynie stały wzrost ludności w wieku emerytalnym, spadek liczby urodzeń (spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym) co będzie stanowiło problem dla całego miasta Tychy. Warto zauważyć, że w analizowanych okresach liczba ludności powiatu bieruńsko-lędzińskiego pozostanie na podobnym poziomie. W 2030 roku przewidywana liczba ludności powiatu to: 60 380. Prognozowana w 2040 roku liczba ludności mieszkańców powiatu wynosić ma 59 915, natomiast w 2050 roku 59 137. Szacuje się, że liczba osób mieszkających w miastach powiatu bieruńsko-lędzińskiego będzie się zmniejszać, natomiast liczba osób mieszkających na wsi będzie wzrastać. Zjawisko to jest związane m.in. z powstawaniem tzw. „sypialni" w okolicach uprzemysłowionych i zurbanizowanych terenów. Zjawisko to od lat obserwowane w innych większych miejscowościach również będzie coraz bardziej widoczne w obrębia miasta Tychy oraz miast powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Powstawanie tzw. „sypialni" dla miast związane jest z potrzebą w zakresie posiadania domu oraz poprawienia jakości życia. Takie zjawisko może pociągnąć za sobą możliwość rozwoju gmin sąsiadujących z większymi ośrodkami

miejskimi i terenami uprzemysłowionymi. Przewidywane zmiany liczby ludności w Tychach i powiecie bieruńsko-lędzińskim – prognoza demograficzna w latach 2030 – 2050 przedstawia tabela 6 oraz 7.

Tabela 6. Przewidywane zmiany liczby ludności w mieście Tychy w latach 2030-2050. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

	Prognoza na 2030 r.	Prognoza na 2040 r.	Prognoza na 2050 r.
ogółem	116 318	106 553	97 063
mężczyźni	55 149	50 384	46 205
kobiety	61 169	56 169	50 858
miasto	116 318	106 553	97 063
wieś	0	0	0
przedprodukcyjny	17 722	14 976	14 446
produkcyjny	69 445	66 095	53 116
poprodukcyjny	29 151	25 482	29 501

Tabela 7. Przewidywane zmiany liczby ludności w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2030-2050. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

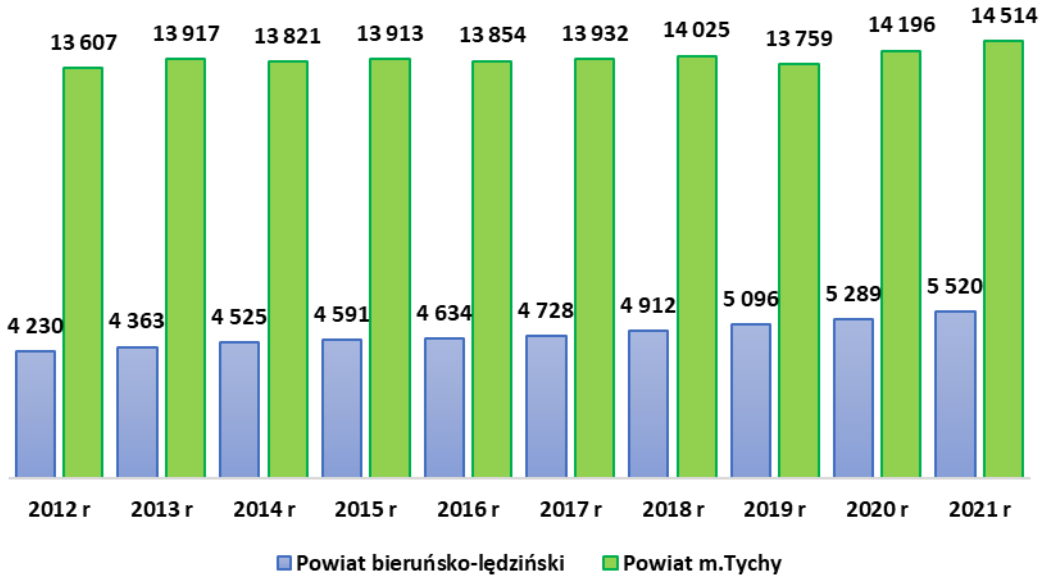
	Prognoza na 2030 r.	Prognoza na 2040 r.	Prognoza na 2050 r.
ogółem	60 380	59 915	59 137
mężczyźni	29 692	29 424	29 081
kobiety	30 688	30 491	30 056
miasto	45 149	44 062	42 756
wieś	15 231	15 853	16 381
przedprodukcyjny	10 658	9 589	9 486
produkcyjny	37 544	37 175	34 054
poprodukcyjny	12 178	13 151	15 597

I.4. Charakterystyka gospodarcza miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko – lędzińskiego.

Według danych z bazy REGON Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec grudnia 2021 roku w mieście Tychy funkcjonowało 14 514 podmiotów gospodarczych, natomiast w powiecie bieruńsko-lędzińskim 5 520 podmiotów. W ostatniej dekadzie nastąpił dynamiczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim. W porównaniu do danych z 2012 roku liczba podmiotów gospodarczych w mieście Tychy zwiększyła się o 907 podmiotów. Dynamika wzrostu podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat 2012 – 2021 wyniosła 6,7%. W omawianym okresie liczba podmiotów w powiecie bieruńsko-lędzińskim zwiększyła się aż o 1 290. Dynamika wzrostu podmiotów gospodarczych w powiecie bieruńsko – lędzińskim w latach 2012 - 2021 była wyższa niż w mieście Tychy i wyniosła aż 30,5%. Wykres 5 przedstawia rozkład liczby przedsiębiorstw na przestrzeni ostatnich lat. Liczba podmiotów

gospodarczych na koniec grudnia 2021 roku była najwyższa w omawianym okresie zarówno w mieście Tychy jak i powiecie bieruńsko-lędzińskim.

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2012-2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Biorąc pod uwagę wszystkie podmioty zarejestrowane w bazie REGON dla województwa śląskiego, miasto Tychy zajmuje 14, a powiat bieruńsko-lędziński 34 miejsce na 36 powiatów w województwie śląskim z uwzględnieniem liczby firm.

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych w powiatach województwa śląskiego. Stan na 31.12.2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Powiat	**Liczba**
Katowice	51 611
Bielsko-Biała	27 799
Częstochowa	27 797
Gliwice	25 375
Sosnowiec	22 744
powiat cieszyński	21 400
powiat bielski	19 642
Zabrze	17 650
powiat tarnogórski	17 599
powiat będziński	17 321
Bytom	17 056
powiat żywiecki	16 403
Rybnik	14 947
Tychy	**14 514**
Dąbrowa Górnicza	13 156
powiat pszczyński	12 803
powiat częstochowski	12 686

powiat wodzisławski	12 065
Chorzów	11 967
powiat zawierciański	11 728
powiat mikołowski	11 279
Ruda Śląska	11 110
powiat gliwicki	10 803
Powiat m. Jaworzno	9 379
powiat raciborski	9 058
powiat kłobucki	8 711
Mysłowice	7 941
powiat myszkowski	7 837
powiat lubliniecki	7 385
Siemianowice Śląskie	6 657
Żory	6 387
Jastrzębie-Zdrój	6 323
powiat rybnicki	6 199
powiat bieruńsko-lędziński	**5 520**
Piekary Śląskie	4 687
Świętochłowice	4 299

Precyzyjniejszym narzędziem do określenia skali przedsiębiorczości w powiecie jest analiza wskaźnika liczby podmiotów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wskaźnik przedsiębiorczości skorelowany jest z liczbą mieszkańców powiatu. Uwzględniając te dane, wynika, że liczba podmiotów gospodarczych w mieście Tychy wynosi 115 na 1000 mieszkańców, a w powiecie bieruńsko-lędzińskim 92 podmioty na 1000 mieszkańców. W klasyfikacji powiatów województwa śląskiego miasto Tychy zajmuje 10, a powiat bieruńsko-lędziński 29 miejsce na 36 powiatów województwa śląskiego.

Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych w powiatach województwa śląskiego na 1000 mieszkańców. Stan na 31.12.2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Powiat	**Liczba**
Katowice	179,9
Bielsko-Biała	165,2
Gliwice	144,9
Częstochowa	129,7
powiat tarnogórski	124,9
powiat cieszyński	121,1
powiat będziński	118,6
powiat bielski	118,0
Sosnowiec	116,7
Tychy	**115,4**
powiat pszczyński	114,6
powiat mikołowski	113,6
Chorzów	113,3
Dąbrowa Górnicza	112,5

powiat myszkowski	112,4
Rybnik	109,9
powiat żywiecki	108,4
Mysłowice	107,2
Bytom	105,8
Jaworzno	105,0
Zabrze	104,5
powiat kłobucki	104,0
powiat zawierciański	101,6
Żory	101,6
Siemianowice Śląskie	101,3
powiat lubliniecki	97,5
powiat częstochowski	95,2
powiat gliwicki	93,9
powiat bieruńsko-lędziński	**92,0**
Świętochłowice	88,5
Piekary Śląskie	86,4
powiat raciborski	85,1
Ruda Śląska	82,3
powiat rybnicki	79,4
powiat wodzisławski	77,6
Jastrzębie-Zdrój	73,0

Według danych GUS i bazy REGON na koniec grudnia 2021 roku w powiecie bieruńsko-lędzińskim najwięcej przedsiębiorstw funkcjonowało na terenie gminy Bieruń – 1 640 oraz Lędziny – 1 449. Tabela 10 przedstawia ilość oraz odsetek przedsiębiorstw w poszczególnych gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Tabela 10. Zarejestrowane przedsiębiorstwa w poszczególnych gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego na dzień 31.12.2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Gmina	Liczba podmiotów	%
Bieruń gmina miejska	1 640	29,7%
Imielin gmina miejska	1 058	19,2%
Lędziny gmina miejska	1 449	26,2%
Bojszowy gmina wiejska	734	13,3%
Chełm Śląski gmina wiejska	639	11,6%
powiat bieruńsko-lędziński	**5 520**	**100,0%**

W mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim dominują najmniejsze przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (mikroprzedsiębiorstwa). Na koniec 2021 roku w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim odnotowano odpowiednio 13 936 podmiotów oraz 5 316 podmiotów gospodarczych. Liczba firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim wynosiła odpowiednio 469 oraz 167. W tym okresie w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim odnotowano 87 oraz 35 przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 pracowników, a także 18 i 1 podmiot zatrudniający od 250 do 999 pracowników. Według danych REGON w mieście Tychy znajdują się 4, a w powiecie bieruńsko-lędzińskim 1 podmiot zatrudniający ponad 1000 pracowników.

Tabela 11. Struktura podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem liczby zatrudnionych pracowników na dzień 31.12.2021 r. w Tychach i powiecie bieruńsko-lędzińskim. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Gmina	Wielkość zatrudnienia				
	0-9	10-49	50-249	250-999	1000 i więcej
Bieruń gmina miejska	1 567	55	16	1	1
Imielin gmina miejska	1 021	32	5	0	0
Lędziny gmina miejska	1 392	46	11	0	0
Bojszowy gmina wiejska	714	19	1	0	0
Chełm Śląski gmina wiejska	622	15	2	0	0
powiat bieruńsko-lędziński	**5 316**	**167**	**35**	**1**	**1**
Miasto Tychy	**13 936**	**469**	**87**	**18**	**4**

W latach 2016 – 2021 obserwowany jest wzrost przedsiębiorczości indywidualnej zarówno w mieście Tychy, jak i w każdej z gmin powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Tendencję wzrostową w tym zakresie prezentuje tabela 12. W zakresie przedsiębiorczości indywidualnej prym wiodą mieszkańcy miasta Tychy oraz gmin Imielin, Chełm Śląski oraz Bojszowy.

Tabela 12. Przedsiębiorczość indywidualna – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w mieście Tychy oraz w gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Bieruń gmina miejska	8,20	8,42	8,79	9,51	10,05	10,68
Imielin gmina miejska	12,77	12,84	13,26	13,76	14,36	15,17
Lędziny gmina miejska	7,60	7,68	8,25	8,64	9,28	9,74
Bojszowy gmina wiejska	10,35	10,48	10,92	11,51	12,02	12,62
Chełm Śląski gmina wiejska	11,01	11,38	12,02	12,28	12,85	13,39
powiat bieruńsko-lędziński	**9,26**	**9,43**	**9,92**	**10,46**	**11,04**	**11,65**
Miasto Tychy	**12,45**	**12,67**	**13,33**	**13,12**	**13,82**	**14,30**

Opierając się na danych ze spisu REGON na dzień 31.12.2021 roku w ramach sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności wynika, iż największa liczba podmiotów zarówno w mieście Tychy, jak i w powiecie bieruńsko-lędzińskim notowana jest w sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. W omawianej branży odnotowano 3 214 podmiotów gospodarczych w mieście Tychy oraz 1 274 podmioty gospodarcze w powiecie bieruńsko-lędzińskim. Ponad 1000 podmiotów w danej branży odnotowano w mieście Tychy w takich branżach jak: sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 1 859 podmiotów gospodarczych, sekcja F – Budownictwo – 1 589 podmiotów oraz w sekcji C – Przetwórstwo przemysłowe – 1 096 podmiotów gospodarczych. W powiecie bieruńsko-lędzińskim największa liczba firm poza sekcją G, funkcjonuje także w sekcji F – Budownictwo 717 podmiotów. Trzecia pod względem liczebności podmiotów gospodarczych w powiecie bieruńsko-lędzińskim jest sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe – 548 podmiotów gospodarczych. Tabela 13 przedstawia rozkład wszystkich podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

Tabela 13. Branże i liczba podmiotów w Tychach i powiecie bieruńsko-lędzińskim na dzień 31.12.2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Rodzaj działalności	Powiat bieruńsko-lędziński	Miasto Tychy
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	43	50
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	11	10
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	548	1 096
Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę	0	28
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami	24	30
Sekcja F – Budownictwo	717	1 589
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych	1 274	3 214
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	332	937
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	147	440
Sekcja J - Informacja i komunikacja	250	713
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	128	505
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	273	839
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	544	1 859
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	164	490
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	24	19
Sekcja P – Edukacja	171	624
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	296	959
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	111	252
Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa	441	799

I.5. Struktura osób pracujących w Tychach i powiecie bieruńsko-lędzińskim w poszczególnych sektorach gospodarczych.

Liczba osób zatrudnionych w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 9 pracowników na koniec 2021 roku w Tychach wynosiła 47 165 osób. Należy jednak zauważyć, iż prezentowane dane nie uwzględniają pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. W ostatnim roku zauważalny jest spadek zatrudnienia. Wykres 6 przedstawia rozkład liczby zatrudnionych na przestrzeni lat 2016 – 2021. Z punktu widzenia płci pracujących mieszkańców miasta Tychy zauważalna jest przewaga liczby zatrudnionych mężczyzn.

Rysunek 6. Zatrudnieni mieszkańcy miasta Tychy w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

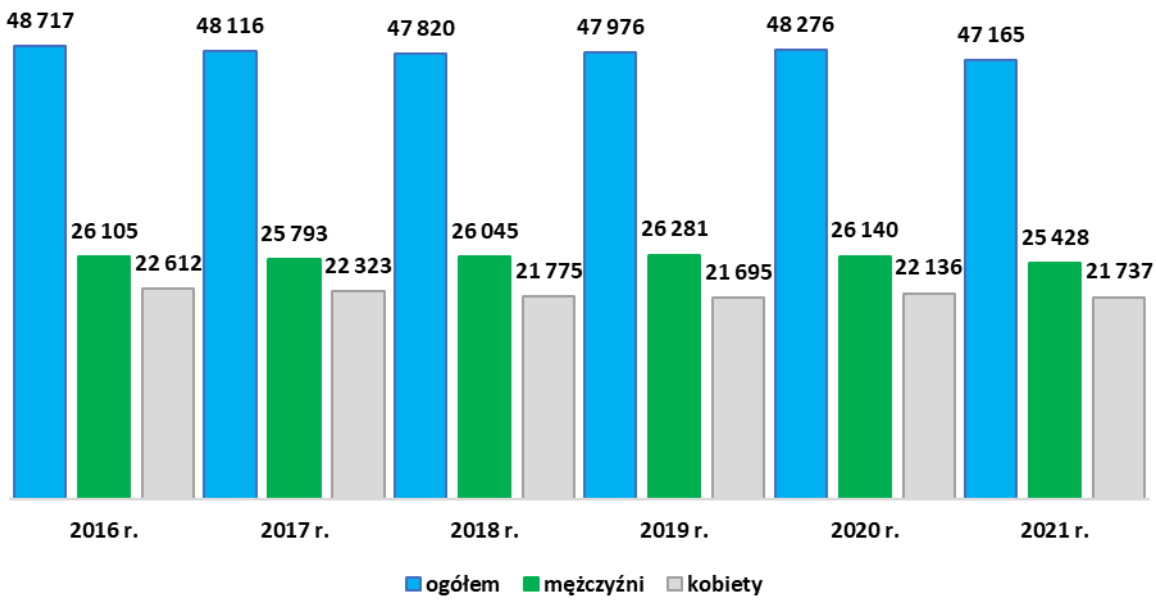

Tabela 14. Zatrudnieni mieszkańcy miasta Tychy w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
ogółem	48 717	48 116	47 820	47 976	48 276	47 165
mężczyźni	26 105	25 793	26 045	26 281	26 140	25 428
kobiety	22 612	22 323	21 775	21 695	22 136	21 737

Liczba osób zatrudnionych w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 9 pracowników na koniec 2021 roku w powiecie bieruńsko-lędzińskim wynosiła 18 250 osób. Dane nie uwzględniają pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. W ostatnich latach zauważalny jest spadek zatrudnienia. Wykres 7 przedstawia rozkład liczby zatrudnionych na

przestrzeni lat 2016 – 2021. Z punktu widzenia płci pracujących mieszkańców powiatu w strukturze zatrudnienia obserwowana jest zdecydowana przewaga zatrudnionych mężczyzn.

Rysunek 7. Zatrudnieni mieszkańcy powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

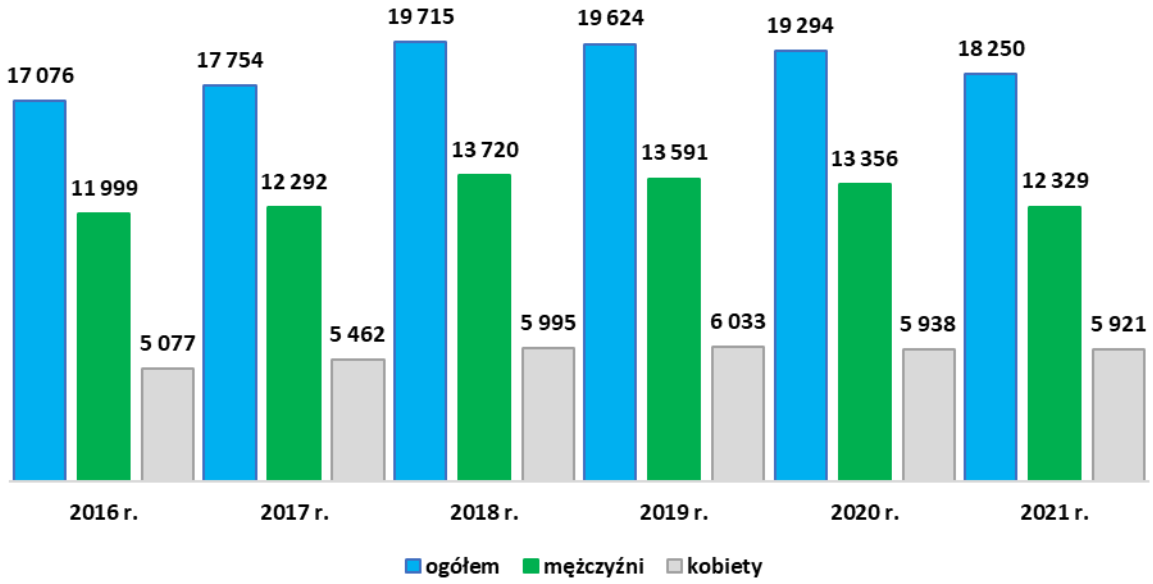

Tabela 15. Zatrudnieni mieszkańcy powiatu w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
ogółem	17 076	17 754	19 715	19 624	19 294	18 250
mężczyźni	11 999	12 292	13 720	13 591	13 356	12 329
kobiety	5 077	5 462	5 995	6 033	5 938	5 921

W mieście Tychy zdecydowana większość osób zatrudniona jest w sekcji: przemysł i budownictwo – 63,9%. Duża grupa osób pracujących w Tychach – 16,2% zatrudnionych jest w podmiotach gospodarczych działających w sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja. 14,8% pracujących osób zatrudnionych jest w sekcji pozostałe usługi. Należy zauważyć, iż prezentowane dane nie uwzględniają pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. Ponad połowa mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego – 54,9% zatrudnionych jest w sekcji – dział gospodarki: przemysł i budownictwo. Znaczny odsetek mieszkańców powiatu – 23,6% zatrudnionych jest w sekcji: pozostałe usługi. Część mieszkańców powiatu – 18,9% zatrudnionych jest w sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja.

Tabela 16. Struktura zatrudnienia w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w 2021 roku ze względu na sektor działalności PKD. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Dział gospodarki	Powiat bieruńsko-lędziński	Miasto Tychy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	4,7%	0,5%
przemysł i budownictwo	63,9%	54,9%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	16,2%	18,9%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	0,4%	2,1%
pozostałe usługi	14,8%	23,6%

W przypadku poszczególnych gmin powiatu bieruńsko-lędzińskiego wynika, że liczba osób pracujących w przeliczeniu na 1 000 osób w niemal wszystkich gminach powiatu bieruńsko – lędzińskiego systematycznie wzrasta. W latach 2016 – 2021 najbardziej dynamiczny wzrost odnotowano w gminie Imielin. Spadek zanotowano w gminie Bojszowy. W mieście Tychy także odnotowano spadek liczby pracujących osób w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

Tabela 17. Pracujący na 1000 osób w mieście Tychy oraz w gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Bieruń gmina miejska	466	480	548	547	534	492
Imielin gmina miejska	109	118	140	149	155	147
Lędziny gmina miejska	315	337	357	358	357	343
Bojszowy gmina wiejska	133	125	129	112	106	116
Chełm Śląski gmina wiejska	106	101	108	108	105	107
Powiat bieruńsko-lędziński	**289**	**298**	**330**	**328**	**323**	**304**
Miasto Tychy	**380**	**375**	**374**	**376**	**381**	**375**

II. Charakterystyka rynku edukacyjnego w Tychach i powiecie bieruńsko-lędzińskim (kształcenie publiczne w kontekście dostosowania do wymagań rynku pracy).

Miasto Tychy oraz powiat bieruńsko-lędziński cechuje się równomiernie rozmieszczoną siecią szkół ponadpodstawowych. Dostęp na tym terenie do edukacji podstawowej oraz na poziomie ponadpodstawowym jest stosunkowo swobodny i pozbawiony utrudnień. Niewielka odległość od ośrodka akademickiego, jakim są Katowice, dodatkowo daje możliwość pobierania nauki w tamtejszych placówkach edukacyjnych i uczelniach wyższych. Istniejąca sieć szkół ponadpodstawowych w obecnym układzie lokalowym pozwala na kształcenie kilku tysięcy uczniów, w tym młodzieży i dorosłych. Jest to zasób umożliwiający przygotowanie potrzebnych zakładom pracy kadr pracowniczych zgodnie z ich zapotrzebowaniem. Ważne by istniejące szkoły dostosowywały kierunki kształcenia do potrzeb rynku pracy, systematycznie podnosiły poziom kształcenia, rozwijały swoją bazę dydaktyczną oraz nawiązywały ścisłą współpracę z zakładami pracy przy kształceniu kierunkowym pod potrzeby pracodawców.

Szkoły ponadpodstawowe oferują wysoki poziom kształcenia zawodowego, potwierdzony w wielu ogólnopolskich konkursach i rankingach. Poniżej przedstawiono charakterystykę szkół ponadpodstawowych zlokalizowanych w Tychach oraz w powiecie bieruńsko – lędzińskim:

- **Szkoły i placówki oświatowe w mieście Tychy**

SZKOŁY BRANŻOWE

Branżowa Szkoła I Stopnia nr 1 w Zespole Szkół nr 4 im. Janusza Groszkowskiego w Tychach,
Al. Bielska 100, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Elektromechanik
- ✓ Elektryk

Branżowa Szkoła I Stopnia nr 2 w Zespole Szkół nr 5 w Tychach,
ul. Edukacji 11, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Murarz - tynkarz
- ✓ Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
- ✓ Fryzjer

- ✓ Sprzedawca
- ✓ Cukiernik
- ✓ Piekarz
- ✓ Kucharz
- ✓ Ślusarz

Branżowa Szkoła I Stopnia nr 3 w Zespole Szkół nr 6 w Tychach,

Al. Piłsudskiego 10, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Magazynier - logistyk
- ✓ Mechanik pojazdów samochodowych
- ✓ Elektromechanik pojazdów samochodowych

Branżowa Szkoła I Stopnia nr 4 w Zespole Szkół nr 7 w Tychach,

ul. Browarowa 1a, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Kucharz
- ✓ Cukiernik

Branżowa Szkoła I Stopnia nr 5 w Zespole Szkół Specjalnych nr 8 w Tychach,

ul. Edukacji 21, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Kucharz

TECHNIKA

Technikum nr 1 w Zespole Szkół nr 1 im. Gustawa Morcinka w Tychach,

ul. Wejchertów 20, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ➢ Technik ochrony środowiska
- ➢ Technik analityk

Technikum nr 2 w Tychach,

ul. Elfów 9, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- Technik ekonomista
- Technik rachunkowości
- Technik handlowiec
- Technik reklamy
- Technik organizacji turystyki

Technikum nr 3 w Zespole Szkół nr 4 im. Janusza Groszkowskiego w Tychach,

Al. Bielska 100, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Technik automatyk
- ✓ Technik elektronik
- ✓ Technik elektryk
- ✓ Technik informatyk
- ✓ Technik programista
- ✓ Technik teleinformatyk

Technikum nr 4 im. Hanny i Kazimierza Wejchertów w Zespole Szkół nr 5 w Tychach,

ul. Edukacji 11, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Technik budownictwa
- ✓ Technik mechanik
- ✓ Technik architektury krajobrazu

Technikum nr 5 w Zespole Szkół nr 6 w Tychach,

Al. Piłsudskiego 10, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Technik pojazdów samochodowych
- ✓ Technik informatyk
- ✓ Technik logistyk
- ✓ Technik eksploatacji portów i terminali

Technikum nr 6 w Zespole Szkół nr 7 w Tychach,

ul. Browarowa 1a, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Technik hotelarstwa
- ✓ Technik żywienia i usług gastronomicznych

LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

I Liceum Ogólnokształcące im. Leona Kruczkowskiego w Tychach,

ul. Korczaka 6, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Klasa biologiczno-chemiczna
- ✓ Klasy „Angielski Plus"
- ✓ Klasa „Matematyka Plus"

II Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. C. K. Norwida w Tychach

ul. Norwida 40, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Klasa matematyczna
- ✓ Klasa biologiczno-matematyczna
- ✓ Klasa dwujęzyczna
- ✓ Klasa humanistyczna

III Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego w Tychach,

ul. Elfów 62, 43 – 100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Klasa lingwistyczna
- ✓ Klasa humanistyczna
- ✓ Klasa dwuprofilowa turystyczna
- ✓ Klasa dwuprofilowa medyczna

IV Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół nr 1 im. Gustawa Morcinka w Tychach

ul. Wejchertów 20, 43-100 Tychy

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Klasa prozdrowotna
- ✓ Klasa przyrodniczo - badawcza
- ✓ Klasa dwujęzyczna z j. angielskim

- ✓ Klasa humanistyczna
- ✓ Klasa mistrzostwa sportowego

➢ Szkoły i placówki oświatowe w powiecie bieruńsko-lędzińskim

Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich w Bieruniu,

ul. Licealna 17, 43-150 Bieruń

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Klasa lingwistyczna
- ✓ Klasa humanistyczna
- ✓ Klasa matematyczno-fizyczno-informatyczna
- ✓ Klasa biologiczno-chemiczna
- ✓ Klasa politologiczno - dziennikarska
- ✓ Klasa społeczna
- ✓ Klasa matematyczno - fizyczna
- ✓ Klasa matematyczno - informatyczna
- ✓ Klasa matematyczno - geograficzna

Powiatowy Zespół Szkół w Bieruniu,

ul. Granitowa 130, 43-150 Bieruń

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Technik elektryk
- ✓ Technik informatyk
- ✓ Technik mechanik
- ✓ Technik rachunkowości
- ✓ Technik reklamy
- ✓ Technik żywienia i usług gastronomicznych
- ✓ Klasa rzemieślnicza – Branżowa Szkoła I Stopnia

Powiatowy Zespół Szkół w Lędzinach

ul. Pokoju 4, 43-140 Lędziny

Technikum młodzieżowe

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Technik fotografii i multimediów

- ✓ Technik informatyk
- ✓ Technik logistyk
- ✓ Technik ekonomista
- ✓ Technik mechanik
- ✓ Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej

Branżowa Szkoła I Stopnia

Kierunki kształcenia / zawód:

- ✓ Klasa wielozawodowa
- ✓ Technik usług kosmetycznych

III. Ogólna charakterystyka osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach.

Bardzo dobra sytuacja gospodarcza w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim znajduje swoje odzwierciedlenie w pozytywnej sytuacji na lokalnym rynku pracy. Świadczy o tym bardzo niski poziom stopy bezrobocia w mieście Tychy wynoszący na koniec 2021 roku 2,1%. Stopa bezrobocia w powiecie bieruńsko-lędzińskim była jeszcze niższa i wynosiła 2,0%. Poziom bezrobocia zarówno w mieście Tychy, jak i powiecie bieruńsko-lędzińskim należy do najniższych w całym województwie śląskim oraz w całym kraju. Należy zauważyć, że stopa bezrobocia na koniec 2021 roku wynosiła w województwie śląskim 4,3%, natomiast w Polsce stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 5,8%. Miasto Tychy i powiat bieruńsko-lędziński od kilkunastu lat cechują się dynamicznym rozwojem społeczno-gospodarczym, który koreluje z niską stopą bezrobocia. Obecność specjalnej strefy ekonomicznej, wielu przedsiębiorstw, dostęp do wykwalifikowanej kadry pracowniczej, liczne tereny inwestycyjne w okolicy powodują nieustanny rozwój gospodarczy miasta i powiatu. Sytuacja na rynku pracy w mieście i powiecie w ostatnich latach jest bardzo pozytywna.

Tabela 18. Stopa bezrobocia w powiatach województwa śląskiego na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Powiat	Stopa bezrobocia
Katowice	1,8
powiat bieruńsko-lędziński	**2,0**
Tychy	**2,1**
Bielsko-Biała	2,2
Ruda Śląska	2,6
Gliwice	3,0
Rybnik	3,2
powiat pszczyński	3,4
Chorzów	3,4
Częstochowa	3,6
powiat mikołowski	3,7
Żory	3,7
powiat bielski	3,9
Siemianowice Śląskie	4,3
Jaworzno	4,6
Jastrzębie-Zdrój	4,7
Dąbrowa Górnicza	4,8
powiat raciborski	4,9
powiat gliwicki	5,1
Zabrze	5,2
Świętochłowice	5,3
powiat cieszyński	5,5
powiat zawierciański	5,6
powiat lubliniecki	5,6
powiat rybnicki	5,9

powiat wodzisławski	5,9
powiat tarnogórski	6,0
Mysłowice	6,0
Sosnowiec	6,1
powiat żywiecki	6,7
Piekary Śląskie	6,9
powiat myszkowski	7,0
powiat będziński	7,2
powiat częstochowski	8,4
powiat kłobucki	8,5
Bytom	8,6

Na przestrzeni lat 2016 – 2021 na rynku pracy w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko – lędzińskim obserwowane były pozytywne tendencje w zakresie spadku poziomu bezrobocia i liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach. W analizowanym okresie stopa bezrobocia oraz liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach osiągnęła najniższy poziom w 2019 roku. Niestety w 2020 roku w związku z pandemią Covid-19 sytuacja na rynku pracy uległa chwilowemu pogorszeniu. Należy także podkreślić, że wzrost bezrobocia pojawiający się od marca i kwietnia 2020 roku nie był spowodowany większym napływem osób bezrobotnych, a mniejszym odpływem osób bezrobotnych co spowodowane było wprowadzonym stanem epidemii. Warto zauważyć, że w 2021 roku sytuacja ustabilizowała się i mamy powrót do charakterystyki bezrobocia z lat ubiegłych. Obecne trendy i statystyki przypominają dane sprzed pandemi Covid – 19. Rynek pracy ustabilizował się, co przekłada się także na strukturę bezrobocia. Warto zauważyć, iż w 2021 roku stopa bezrobocia rejestrowanego była na zbliżonym poziomie jak w 2019 roku przed pojawieniem się pandemii Covid – 19. Poniżej przedstawiono zmiany w zakresie stopy bezrobocia rejestrowanego w ujęciu rocznym w skali kraju, województwa śląskiego, miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016 – 2021.

Rysunek 8. Stopa bezrobocia w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2016 – 2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).

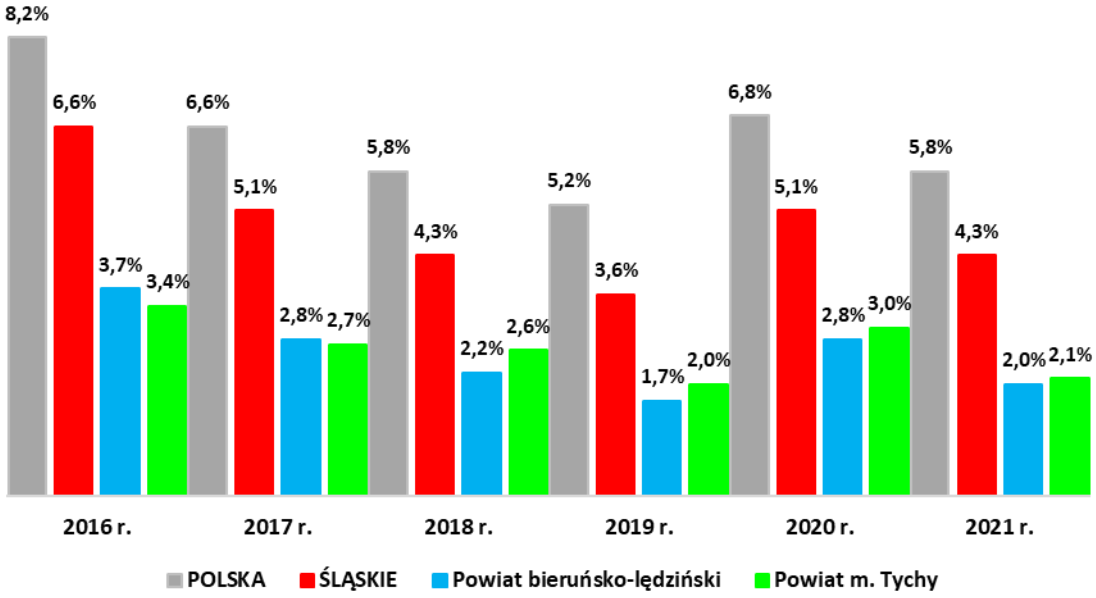

Tabela 19. Stopa bezrobocia w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
POLSKA	8,2%	6,6%	5,8%	5,2%	6,8%	5,8%
ŚLĄSKIE	6,6%	5,1%	4,3%	3,6%	5,1%	4,3%
powiat bieruńsko-lędziński	3,7%	2,8%	2,2%	1,7%	2,8%	2,0%
Tychy	3,4%	2,7%	2,6%	2,0%	3,0%	2,1%

Na koniec 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach zarejestrowanych było 1 321 bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy oraz 479 osób bezrobotnych zamieszkałych w powiecie bieruńsko-lędzińskim. W porównaniu do danych z końca 2020 roku liczba osób bezrobotnych uległa wyraźnemu zmniejszeniu. Spadek liczby osób bezrobotnych w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w liczbach bezwzględnych wyniósł odpowiednio 582 oraz 231, co stanowi procentowy spadek liczby osób bezrobotnych wynoszący odpowiednio aż 30,6 oraz 32,5 punktów procentowych. Należy jednak ponownie zwrócić uwagę, iż znaczny wzrost liczby osób bezrobotnych w 2020 roku spowodowany był pandemią Covid-19 oraz wprowadzeniem obostrzeń epidemicznych, które miały wpływ na sytuację na lokalnym rynku pracy i wzrost bezrobocia zarówno w mieście Tychy, jak i w powiecie bieruńsko – lędzińskim. W latach 2016 – 2019 mieliśmy do czynienia z dynamicznym spadkiem liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych, niestety ta pozytywna tendencja została zastopowana w 2020 roku, kiedy po raz pierwszy od kilku lat nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych liczonych rok do roku. W 2021 roku ponownie mamy do czynienia z pozytywnymi zmianami na rynku pracy i powrotem do sytuacji obserwowanej przed pandemią Covid – 19. Przedstawione na wykresie nr 9 dane obrazują dynamikę i skalę zmian na lokalnym rynku pracy w latach 2016 – 2021.

Rysunek 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego według danych na koniec roku w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

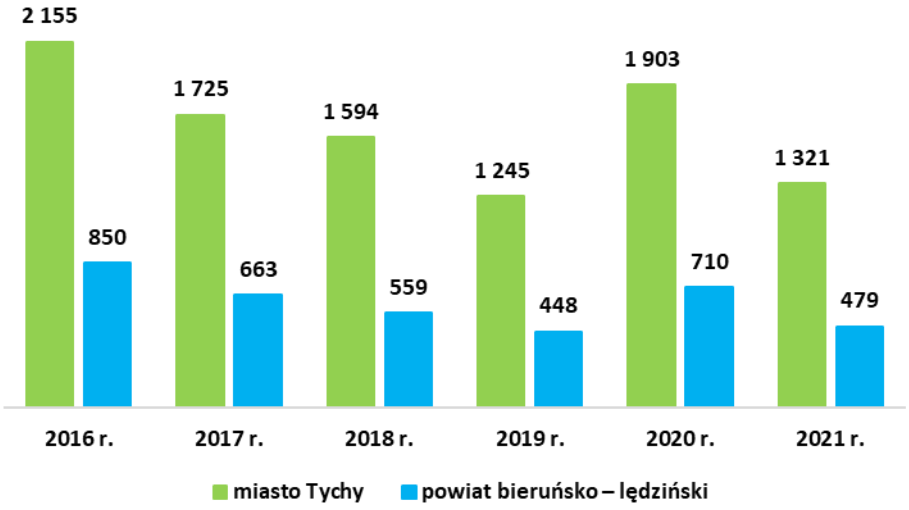

Tabela 20. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego według danych na koniec roku w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Tychy	2 155	1 725	1 594	1 245	1 903	1 321
powiat bieruńsko-lędziński	850	663	559	448	710	479

Na koniec 2021 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach zarejestrowanych było 729 bezrobotnych kobiet mieszkających na terenie miasta Tychy. W porównaniu do danych z końca 2020 roku liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 290, natomiast w porównaniu do danych z końca 2016 roku liczba ta zmniejszyła się o 461, co stanowi procentowy spadek wynoszący 38,7%. Na koniec 2021 roku zarejestrowanych było 592 bezrobotnych mężczyzn. W porównaniu do danych z końca 2020 roku liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 292, natomiast w porównaniu do danych z końca 2016 roku liczba ta zmniejszyła się aż o 373 – spadek wyniósł 38,7%.

Rysunek 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z uwzględnieniem płci według danych na koniec roku w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

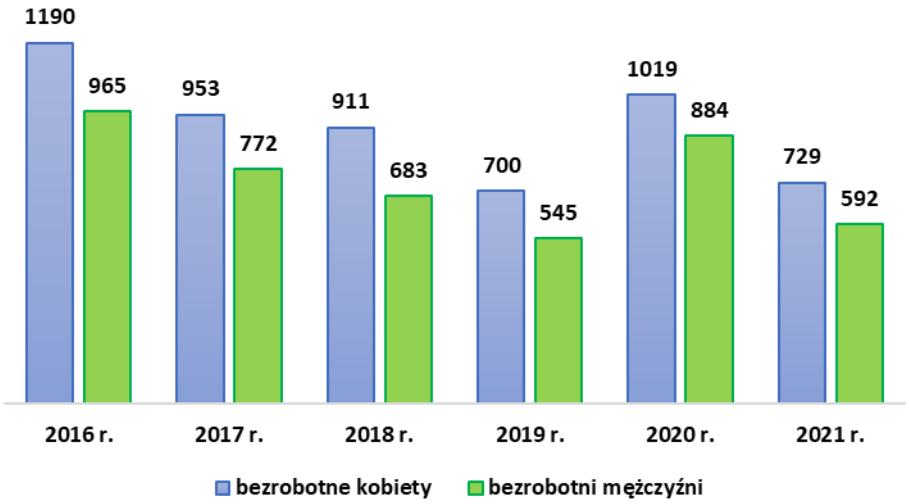

Tabela 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z uwzględnieniem płci według danych na koniec roku w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
bezrobotne kobiety	1190	953	911	700	1019	729
bezrobotni mężczyźni	965	772	683	545	884	592

Na koniec 2021 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach zarejestrowanych było 271 bezrobotnych kobiet mieszkających na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego. W porównaniu do danych z końca 2020 roku liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 127, natomiast w porównaniu do danych z końca 2016 roku, liczba ta zmniejszyła się o 238. Stanowi to procentowy spadek wynoszący aż 46,8%. Na koniec 2021 roku zarejestrowanych było 208 bezrobotnych mężczyzn. W porównaniu do danych z końca 2020 roku liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 104, natomiast w porównaniu do danych z końca 2016 roku liczba ta zmniejszyła się o 133 – spadek o 39,0%.

Rysunek 11. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego z uwzględnieniem płci według danych na koniec roku w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

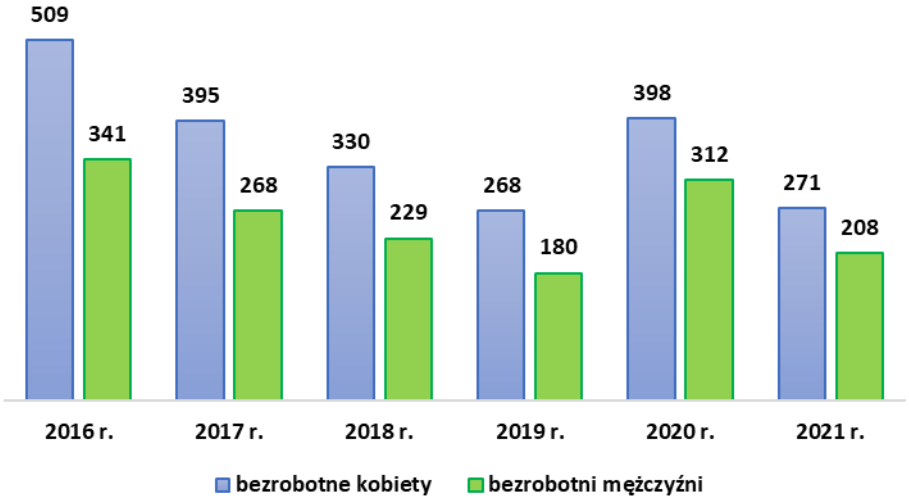

Tabela 22. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego z uwzględnieniem płci według danych na koniec roku w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
bezrobotne kobiety	509	395	330	268	398	271
bezrobotni mężczyźni	341	268	229	180	312	208

Pod względem poziomu bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego, obserwuje się brak silnego zróżnicowania terytorialnego. Odsetek osób bezrobotnych z poszczególnych gmin powiatu jest zbliżony, a różnice w liczbie osób bezrobotnych wynikają z wielkości danej gminy (liczby mieszkańców w danej gminie). Według stanu na koniec grudnia 2021 roku najliczniejsza liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach zamieszkiwała na terenie gminy Bieruń oraz gminy Lędziny – 149 osób oraz 144 osoby. Najmniej osób bezrobotnych mieszka w gminie Chełm Śląski – 45 osób.

Tabela 23. Liczba bezrobotnych w końcu okresu (stan na ostatni dzień miesiąca) według gmin w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Gmina	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Bieruń gmina miejska	250	207	192	140	229	149
Imielin gmina miejska	127	100	76	72	106	79
Lędziny gmina miejska	285	212	182	152	235	144
Bojszowy gmina wiejska	79	59	52	39	70	62
Chełm Śląski gmina wiejska	109	85	57	45	70	45
powiat bieruńsko-lędziński	**850**	**663**	**559**	**448**	**710**	**479**

IV. Analiza bezrobocia w mieście Tychy.

IV.1. Napływ osób bezrobotnych.

W 2021 roku do rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach napłynęło 2 783 mieszkańców miasta Tychy, które uzyskały status osoby bezrobotnej. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach w 2021 roku średnio w miesiącu rejestrowało się 232 bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy. Najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w marcu (299 osób) oraz we wrześniu i październiku odpowiednio (273 oraz 274 osoby). Najmniej rejestracji wystąpiło w maju i kwietniu (177 oraz 199 osób). Niepokojącym zjawiskiem był bardzo wysoki udział bezrobotnych powracających do rejestrów po raz kolejny. W roku 2021 liczba osób w tej kategorii wyniosła 2 115, tj. 76,0% ogółu nowo zarejestrowanych osób bezrobotnych. Sytuacja ta świadczy o nietrwałości podejmowanego zatrudnienia. Natomiast osoby rejestrujące się po raz pierwszy w liczbie 668 stanowiły 24,0% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. W porównaniu z 2020 r. liczba rejestrujących się bezrobotnych zmalała w badanym roku o 420 osób, tj. spadek o 13,1%, natomiast w porównaniu do danych z 2016 roku liczba rejestrujących się bezrobotnych zmniejszyła się o 1 835 osób, co stanowiło spadek wynoszący aż 39,7%.

Rysunek 12. Napływ bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

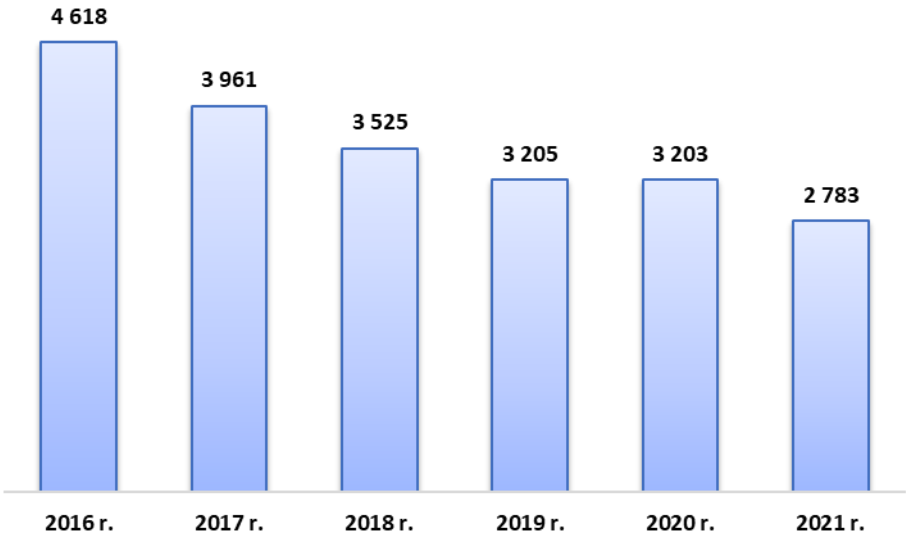

Tabela 24. Napływ bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Napływ osób bezrobotnych	4 618	3 961	3 525	3 205	3 203	2 783

IV.2. Odpływ osób bezrobotnych.

W ciągu całego 2021 roku z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach wyłączono ogółem 3 365 bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy. Przeciętnie, miesięcznie w 2021 roku status bezrobotnego traciło 280 osób. Najwięcej bezrobotnych wyłączono z ewidencji w październiku (357 osób) i we wrześniu (346 osób). Najmniej osób utraciło status osoby bezrobotnej w lutym (146 osób). W stosunku do danych z 2020 roku odnotowano wzrost liczby bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Urzędu. W porównaniu z 2020 r. wyrejestrowano o 820 osób więcej (wzrost o 32,2%). Natomiast w porównaniu do danych z 2016 roku wyrejestrowano o 1 469 mniej osób bezrobotnych (spadek o 30,4%).

Rysunek 13. Odpływ bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

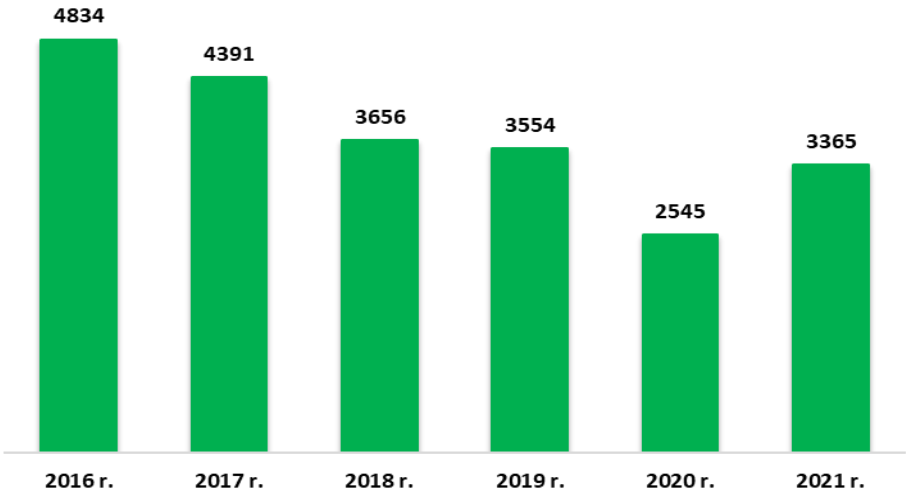

Tabela 25. Odpływ bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Odpływ osób bezrobotnych	4 834	4 391	3 656	3 554	2 545	3 365

Głównym powodem wyłączeń bezrobotnych z rejestrów w 2021 r. było podjęcie pracy, w tym 1 741 osób podjęło pracę niesubsydiowaną, natomiast 239 podjęło pracę subsydiowaną. Kolejną istotną przyczyną wyłączenia bezrobotnych z ewidencji było niepotwierdzenie gotowości do pracy. Z tego powodu wyłączonych zostało 537 osób.

Tabela 26. Przyczyny wyłączeń bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z ewidencji w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Przyczyny wyłączeń	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Podjęcia pracy niesubsydiowanej	2 250	1 916	1 705	1 621	1 680	1 741
Podjęcia pracy subsydiowanej	537	451	318	242	155	239
Rozpoczęcie szkolenia	48	24	32	29	5	19
Rozpoczęcie stażu	220	192	135	97	61	145
Niepotwierdzenia gotowości do pracy	898	817	641	727	175	537
Dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	380	359	265	395	138	237

IV.3. Bezrobotni z prawem do zasiłku.

Osoby bez prawa do zasiłku na dzień 31.12.2021 r. stanowiły 81,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy (1 081 osób). Na koniec grudnia 2021 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach uprawnionych do pobierania zasiłku było 240 mieszkańców miasta Tychy, co stanowiło 18,2% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu z danymi z końca 2020 roku było o 165 mniej osób uprawnionych do pobierania zasiłku.

Rysunek 14. Procentowy udział bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z prawem do zasiłku do ogółu osób bezrobotnych w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

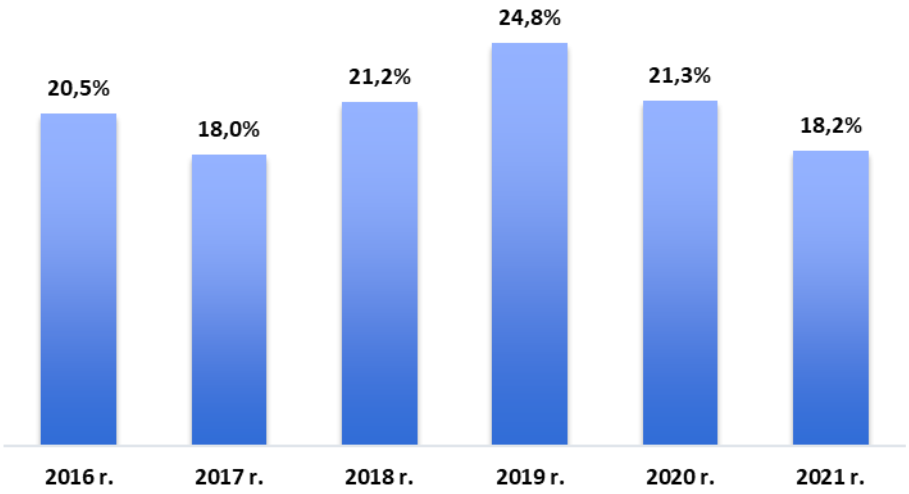

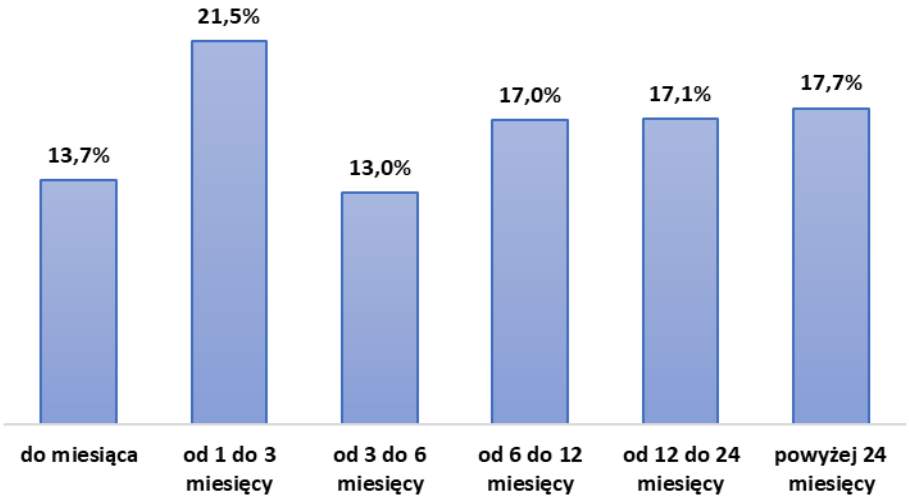
Tabela 27. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z prawem do zasiłku w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
	441	310	338	309	405	240

IV.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy.

Uwzględniając strukturę osób bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z uwzględnieniem czasu pozostawania bez pracy należy zauważyć, że znaczna grupa osób bezrobotnych pozostawała bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy, a długość pozostawania bez pracy zmniejsza szanse na jej ponowne uzyskanie. Na koniec 2021 roku osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy stanowiły łącznie 34,8% wszystkich osób bezrobotnych, w tym 17,7% to osoby bezrobotne powyżej 24 miesięcy. Najmniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia od 3 do 6 miesięcy oraz do 1 miesiąca – odpowiednio 13,0% oraz 13,7%.

Rysunek 15. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według czasu pozostawania bez pracy na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych z punktu widzenia czasu pozostawania bez pracy osób bezrobotnych, według stanu na koniec danego roku w latach 2016 – 2021 prezentuje tabela 28.

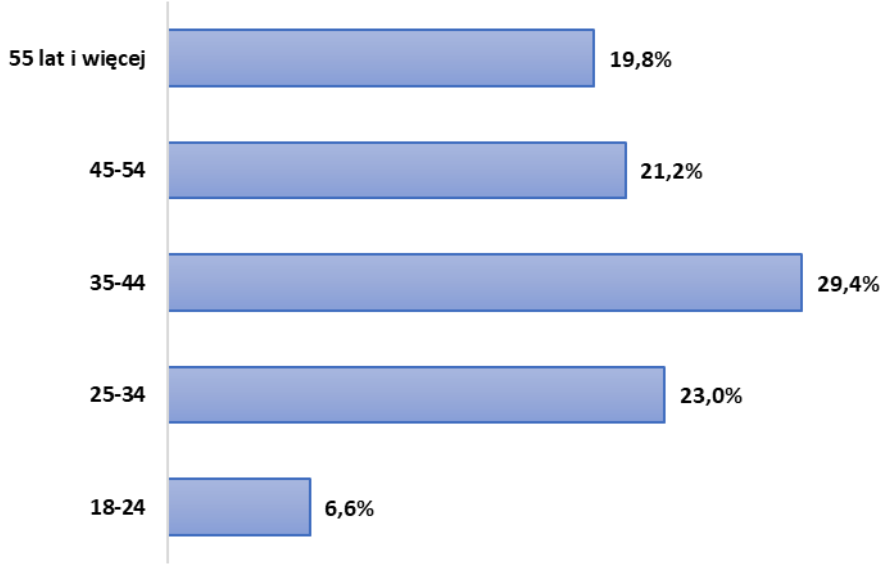
Tabela 28. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według czasu pozostawania bez pracy w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Czas pozostawania bez pracy	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
do miesiąca	267	212	232	261	181	181
od 1 do 3 miesięcy	452	381	338	270	341	284
od 3 do 6 miesięcy	349	284	292	222	385	171
od 6 do 12 miesięcy	389	275	233	165	535	225
od 12 do 24 miesięcy	326	246	193	152	263	226
powyżej 24 miesięcy	372	327	306	175	198	234
SUMA	**2155**	**1725**	**1594**	**1245**	**1903**	**1321**

IV.5. Bezrobotni według wieku.

Najwięcej osób bezrobotnych z terenu miasta Tychy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach z uwzględnieniem wieku należało do grup wiekowych od 35 do 44 lat oraz od 25 do 34 lat. Na koniec 2021 roku osoby będące w tym wieku stanowiły odpowiednio 29,4% oraz 23,0% wszystkich osób bezrobotnych. Kolejne liczne grupy wiekowe wśród bezrobotnych to osoby w wieku od 45 do 54 lat oraz powyżej 55 lat – odpowiednio 21,2% oraz 19,8%. Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 18 do 24 lat. Na koniec 2021 roku osoby te stanowiły zaledwie 6,6% wszystkich bezrobotnych mieszkających na terenie miasta Tychy.

Rysunek 16. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według wieku na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu miasta Tychy z punktu widzenia wieku osób bezrobotnych, według stanu na koniec danego roku w latach 2016 – 2021 prezentuje tabela 29.

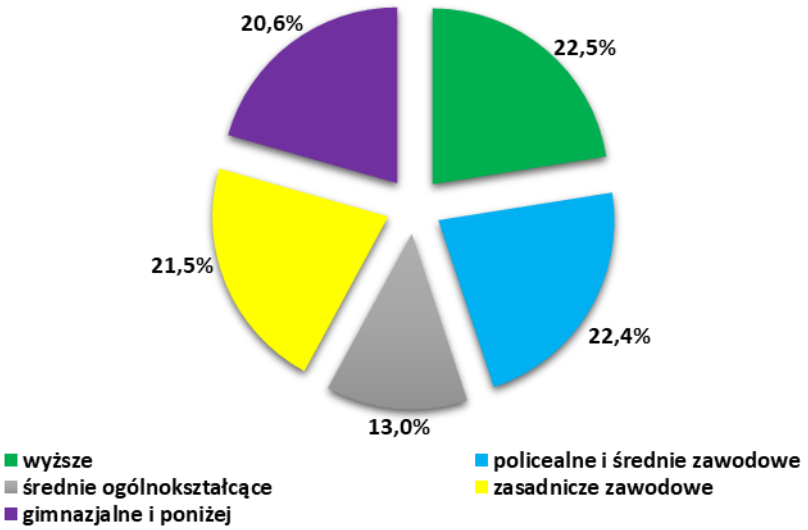
Tabela 29. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według wieku w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Wiek	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
18-24	172	138	118	89	177	88
25-34	555	406	427	305	490	304
35-44	519	466	425	333	540	388
45-54	389	326	269	237	363	280
55 lat i więcej	520	389	355	281	333	261
SUMA	**2155**	**1725**	**1594**	**1245**	**1903**	**1321**

IV.6. Bezrobotni według wykształcenia.

Struktura osób bezrobotnych z punktu widzenia posiadanego wykształcenia jest bardzo równomierna. W przypadku bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy największa grupa osób bezrobotnych posiada wykształcenie wyższe – 22,5% oraz wykształcenie policealne i średnie zawodowe – 22,4%. Więcej niż co piąta osoba bezrobotna legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 21,5% oraz gimnazjalnym i poniżej – 20,6%. Na koniec 2021 roku osoby bezrobotne z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowiły 13,0% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Rysunek 17. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według wykształcenia na koniec 2021 roku (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Tychy z punktu widzenia wykształcenia, według stanu na koniec danego roku w latach 2016 – 2021 prezentuje tabela 30.

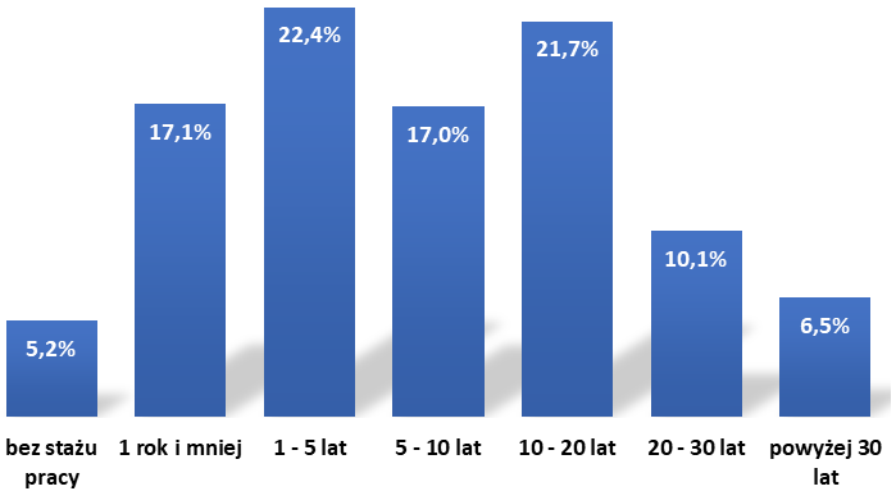
Tabela 30. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według wykształcenia w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Wykształcenie	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
wyższe	433	327	336	282	386	297
policealne i średnie zawodowe	499	385	348	299	439	296
średnie ogólnokształcące	227	206	198	148	250	172
zasadnicze zawodowe	521	425	375	261	412	284
gimnazjalne i poniżej	475	382	337	255	416	272
SUMA	**2155**	**1725**	**1594**	**1245**	**1903**	**1321**

IV.7. Bezrobotni według stażu pracy.

Na koniec 2021 roku największy odsetek bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy stanowiły osoby, których staż pracy wynosił od roku do 5 lat – 22,4% oraz osoby bezrobotne ze stażem pracy od 10 do 20 lat – 21,7% ogółu osób bezrobotnych. Odsetek osób bezrobotnych, których staż pracy wynosił poniżej roku oraz od 5 do 10 lat, był zbliżony i wynosił odpowiednio – 17,1% oraz 17,0%. Co dziesiąta osoba bezrobotna posiada staż pracy od 20 do 30 lat – 10,1%. Najmniejszy odsetek bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy to osoby bez stażu pracy – 5,2% oraz bezrobotni, których staż pracy wynosił powyżej 30 lat – 6,5%.

Rysunek 18. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według stażu pracy na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu miasta Tychy z punktu widzenia stażu pracy osób bezrobotnych, według stanu na koniec danego roku w latach 2016 – 2021 prezentuje tabela 31.

Tabela 31. Struktura osób bezrobotnych z terenu miasta Tychy według stażu pracy w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Staż pracy	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Bez stażu pracy	128	101	84	51	114	69
Do roku	358	289	275	213	356	226
1 - 5 lat	429	388	371	275	451	296
5 - 10 lat	370	265	279	212	336	224
10 - 20 lat	386	337	283	249	354	286
20 - 30 lat	286	230	195	148	187	134
30 i więcej	198	115	107	97	105	86
SUMA	**2155**	**1725**	**1594**	**1245**	**1903**	**1321**

IV.8. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą: bezrobotny do 30. roku życia, bezrobotny długotrwale, bezrobotny powyżej 50. roku życia, bezrobotny korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej, bezrobotny posiadający co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18. roku życia, bezrobotny niepełnosprawny, poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekun osoby niepełnosprawnej. Na koniec 2021 roku w mieście Tychy zarejestrowanych było 566 osób długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 42,8% zarejestrowanych osób bezrobotnych. Dużą grupę stanowili bezrobotni powyżej 50 tego roku życia – 29,3%, posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku

życia – 20,1% oraz osoby bezrobotne do 30 tego roku życia 16,1% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach. Na koniec 2021 roku w ewidencji zarejestrowanych było 113 osób niepełnosprawnych – 8,6%, 4 osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia – 0,3% oraz 3 osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej – 0,2%.

Tabela 32. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy - stan na 31 grudnia 2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	Liczba bezrobotnych	%
Długotrwałe bezrobocie	566	42,8%
Do 30 roku życia	213	16,1%
Powyżej 50 roku życia	387	29,3%
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	265	20,1%
Do 25 roku życia	88	6,7%
Niepełnosprawni	113	8,6%
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	4	0,3%
Korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	3	0,2%

Analizując zmiany w strukturze zarejestrowanych osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w mieście Tychy (według stanu na koniec grudnia, w latach 2016 – 2021) można zauważyć następujące tendencje – zmniejszający się odsetek niemal wszystkich kategorii bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wśród wszystkich osób bezrobotnych. Niestety w ostatnich latach wzrasta odsetek osób długotrwale bezrobotnych. Na wysokim poziomie utrzymuje się odsetek osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat.

Tabela 33. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016-2021 – stan na 31 grudnia danego roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Do 25 roku życia	8,0%	8,0%	7,4%	7,1%	9,3%	6,7%
Do 30 roku życia	19,5%	19,5%	19,7%	17,0%	20,6%	16,1%
Powyżej 50 roku życia	33,5%	32,5%	30,9%	31,7%	26,2%	29,3%
Długotrwałe bezrobocie	43,6%	43,8%	41,1%	35,7%	32,6%	42,8%
Niepełnosprawni	9,3%	10,4%	9,7%	9,3%	5,8%	8,6%
Korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	1,7%	1,6%	1,2%	1,4%	0,0%	0,2%
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	20,2%	22,0%	24,9%	21,4%	17,9%	20,1%
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	0,0%	0,1%	0,3%	1,0%	0,5%	0,3%

Tabela 34. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016-2021 – stan na 31 grudnia danego roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	**2017 r.**	**2018 r.**	**2019 r.**	**2020 r.**	**2021 r.**
Do 25 roku życia	172	138	118	89	177	88
Do 30 roku życia	421	337	314	212	392	213
Powyżej 50 roku życia	723	560	493	395	499	387
Długotrwałe bezrobocie	940	756	655	444	620	566
Niepełnosprawni	200	179	155	116	110	113
Korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	36	28	19	17	0	3
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	436	380	397	267	341	265
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	0	1	4	13	9	4

V. Analiza bezrobocia w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

V.1. Napływ osób bezrobotnych.

W 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach zarejestrowało się 953 mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego, którzy uzyskali status osoby bezrobotnej. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach w 2021 roku średnio w miesiącu rejestrowało się 79 bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w listopadzie (96 osób) oraz we wrześniu i styczniu (odpowiednio 86 oraz 85 osób). Najmniej rejestracji wystąpiło w maju (68 osób). Na koniec 2021 r. liczba mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego ponownie rejestrujących się w ewidencji osób bezrobotnych wynosiła 655, tj. 68,7% ogółu osób nowo zarejestrowanych. Mieszkańcy powiatu rejestrujący się po raz pierwszy w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach to 298 osób, co stanowiło 31,3% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Warto zauważyć, iż w porównaniu do danych z 2020 r., liczba rejestrujących się bezrobotnych, mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego zmalała o 262 osoby, tj. spadek o 21,6%, natomiast w porównaniu do danych z 2016 roku liczba rejestrujących się bezrobotnych zmniejszyła się aż o 878 osób, co stanowiło spadek wynoszący aż 48,0%.

Rysunek 19. Napływ bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

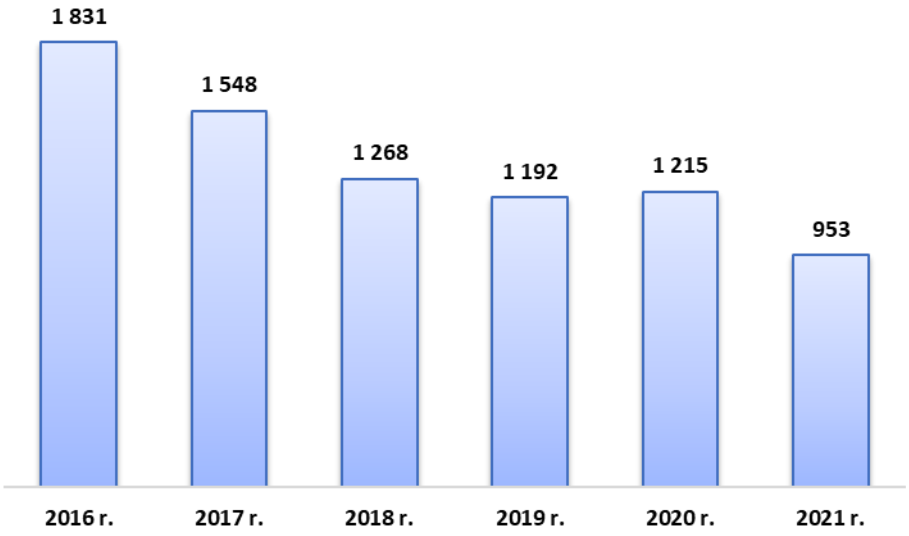

Tabela 35. Napływ bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Napływ osób bezrobotnych	1 831	1 548	1 268	1 192	1 215	953

V.2. Odpływ osób bezrobotnych.

W 2021 roku z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach wyłączono ogółem 1 184 bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Przeciętnie, miesięcznie w 2021 roku status bezrobotnego traciło 99 osób. Najwięcej bezrobotnych wyłączono z ewidencji we wrześniu (133 osoby) i w październiku (124 osoby), natomiast najmniej osób utraciło status osoby bezrobotnej w styczniu (68 osób). W stosunku do danych z 2020 roku odnotowano wzrost liczby bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Urzędu. W porównaniu z 2020 r. wyrejestrowano o 231 osób więcej (wzrost o 24,2%). Natomiast w porównaniu do danych z 2016 roku wyrejestrowano o 764 mniej osób bezrobotnych (spadek o 39,2%).

Rysunek 20. Odpływ bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

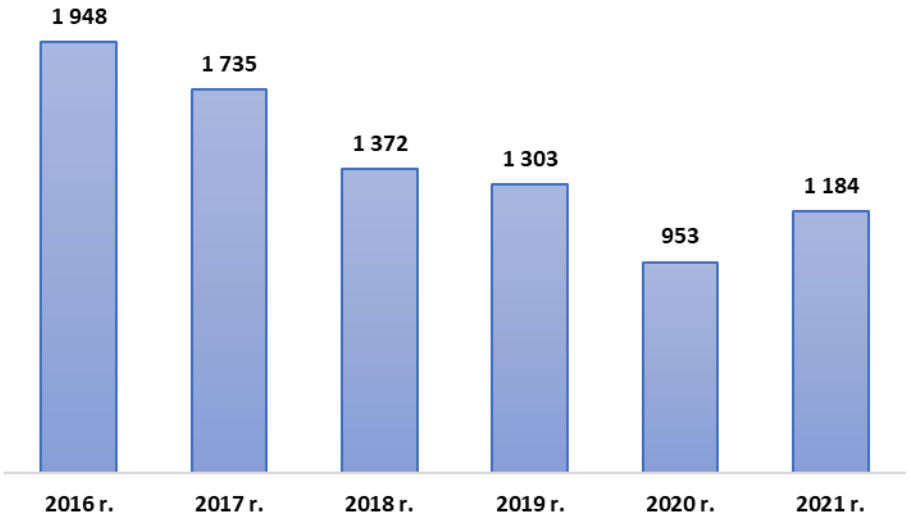

Tabela 36. Odpływ bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Odpływ osób bezrobotnych	1 948	1 735	1 372	1 303	953	1 184

Głównym powodem wyłączeń bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego z rejestrów w 2021 r. było podjęcie pracy, w tym 630 osób podjęło pracę niesubsydiowaną, natomiast 87 podjęło pracę subsydiowaną. Kolejną istotną przyczyną wyłączenia bezrobotnych z ewidencji było niepotwierdzenie gotowości do pracy. Z tego powodu wyłączonych zostało 178 osób.

Tabela 37. Przyczyny wyłączeń bezrobotnych* powiatu bieruńsko-lędzińskiego *w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Przyczyny wyłączeń	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Podjęcia pracy niesubsydiowanej	897	736	677	590	612	630
Podjęcia pracy subsydiowanej	191	181	91	75	65	87
Rozpoczęcie szkolenia	22	16	10	7	2	7
Rozpoczęcie stażu	100	88	45	56	29	40
Niepotwierdzenia gotowości do pracy	390	339	272	279	70	178
Dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	129	108	108	134	44	94

V.3. Bezrobotni z prawem do zasiłku.

Na dzień 31.12.2021 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach zarejestrowanych było 387 bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego bez prawa do zasiłku – 80,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Na koniec grudnia 2021 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach uprawnionych do pobierania zasiłku było 92 mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego, co stanowiło 19,2% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu z danymi z końca 2020 roku odnotowano o 60 mniej osób uprawnionych do pobierania zasiłku.

Rysunek 21. Procentowy udział bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego z prawem do zasiłku do ogółu osób bezrobotnych w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

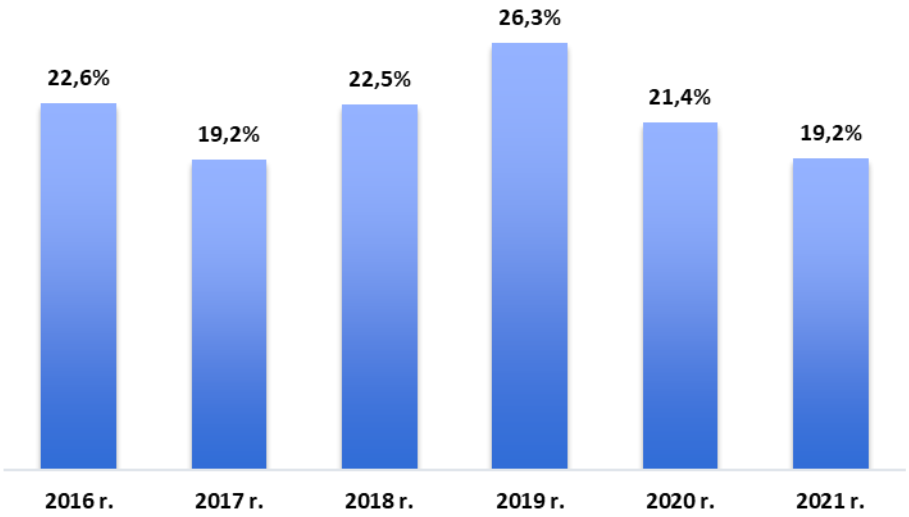

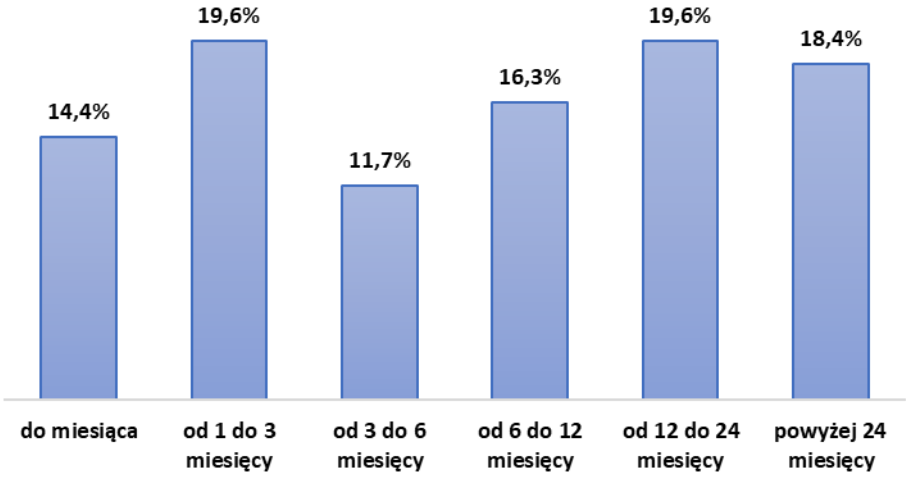
Tabela 38. Liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego z prawem do zasiłku w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
	192	127	126	118	152	92

V.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy.

Struktura osób bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach z uwzględnieniem czasu pozostawania bez pracy jest podobna do struktury bezrobocia wśród mieszkańców miasta Tychy. Niestety duża liczba bezrobotnych pozostawała bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy. Na koniec 2021 roku osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy stanowiły 38,0% wszystkich bezrobotnych w powiecie, w tym 18,4% to osoby bezrobotne powyżej 24 miesięcy. Najmniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia od 3 do 6 miesięcy. Osoby te generowały 11,7% bezrobotnych w powiecie.

Rysunek 22. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według czasu pozostawania bez pracy na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych z punktu widzenia czasu pozostawania bez pracy, według stanu na koniec danego roku w latach 2016-2021 prezentuje tabela 39.

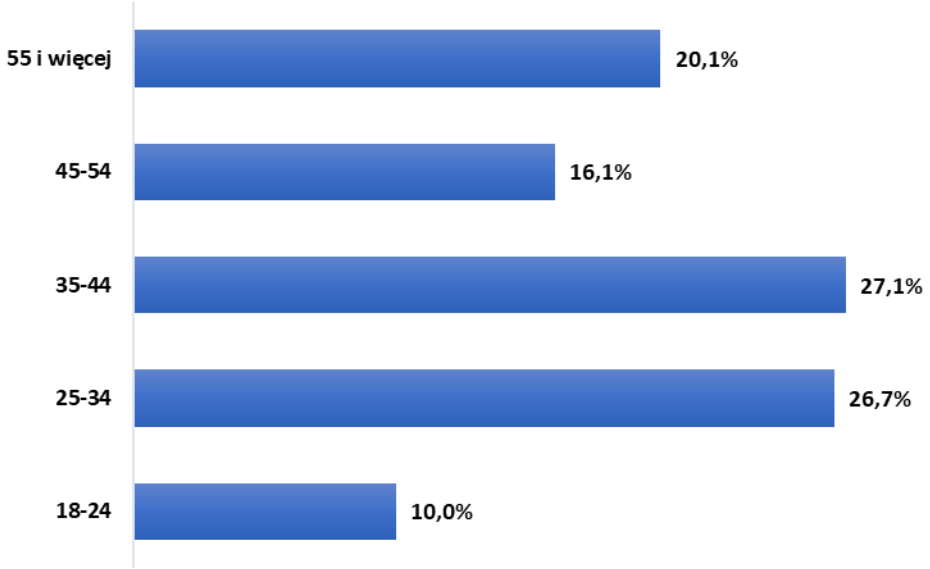
Tabela 39. Liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według czasu pozostawania bez pracy w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Czas pozostawania bez pracy	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
do miesiąca	104	86	90	87	68	69
od 1 do 3 miesięcy	152	151	127	123	132	94
od 3 do 6 miesięcy	131	123	83	80	125	56
od 6 do 12 miesięcy	171	85	92	59	221	78
od 12 do 24 miesięcy	134	88	59	38	106	94
powyżej 24 miesięcy	158	130	108	61	58	88
SUMA	**850**	**663**	**559**	**448**	**710**	**479**

V.5. Bezrobotni według wieku.

Najwięcej osób bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach z uwzględnieniem wieku należało do grupy wiekowej od 35 do 44 lat. Na koniec 2021 roku osoby będące w wieku od 35 do 44 lat stanowiły 27,1% wszystkich osób bezrobotnych. Drugą najliczniejszą grupą wiekową wśród osób bezrobotnych były osoby w wieku od 25 do 34 lat. Na koniec 2021 roku odsetek osób w tym wieku wynosił 26,7% wśród wszystkich osób bezrobotnych. Więcej niż co piąta osoba bezrobotna ukończyła 55 lat – 20,1%. Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych w powiecie stanowiły osoby w wieku od 18 do 24 lat. Na koniec 2021 roku osoby te stanowiły 10,0% wszystkich bezrobotnych mieszkających na terenie powiatu.

Rysunek 23. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według wieku na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego z punktu widzenia wieku, według stanu na koniec danego roku w latach 2016-2021 prezentuje tabela 40.

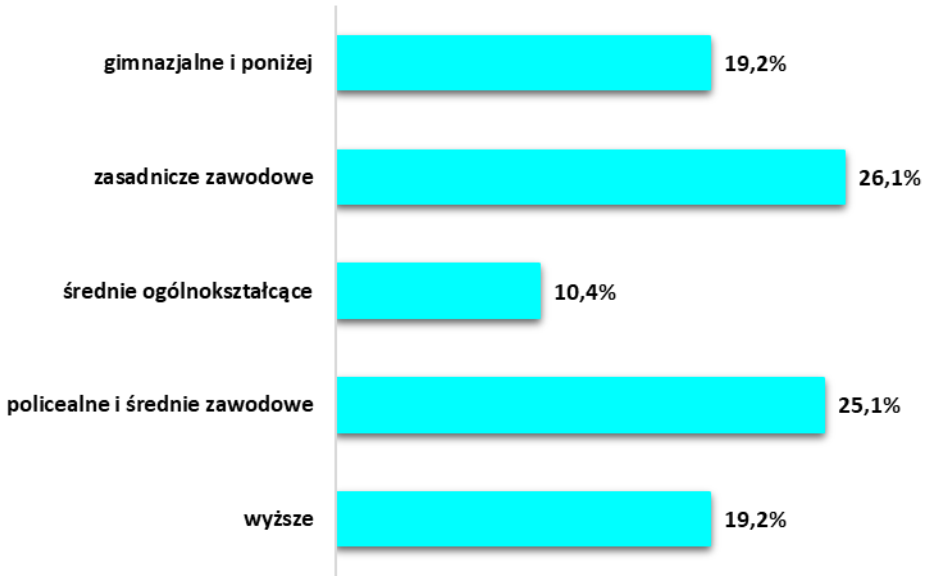
Tabela 40. Liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według wieku w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)

Wiek	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
18-24	121	100	69	53	89	48
25-34	213	189	164	117	194	128
35-44	164	121	115	108	181	130
45-54	155	123	93	75	131	77
55 lat i więcej	197	130	118	95	115	96
SUMA	**850**	**663**	**559**	**448**	**710**	**479**

V.6. Bezrobotni według wykształcenia.

Na koniec 2021 roku największy udział w liczbie bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko – lędzińskiego stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 26,1% oraz z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 25,1% ogółu osób bezrobotnych. Kolejne grupy bezrobotnych to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem wyższym. Odsetek osób bezrobotnych posiadających taki poziom wykształcenia był taki sam i wynosił – 19,2%. Co dziesiąta osoba bezrobotna legitymowała się wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 10,4%.

Rysunek 24. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według wykształcenia na koniec 2021 roku (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego z punktu widzenia wykształcenia, według stanu na koniec danego roku w latach 2016-2021 prezentuje tabela 41.

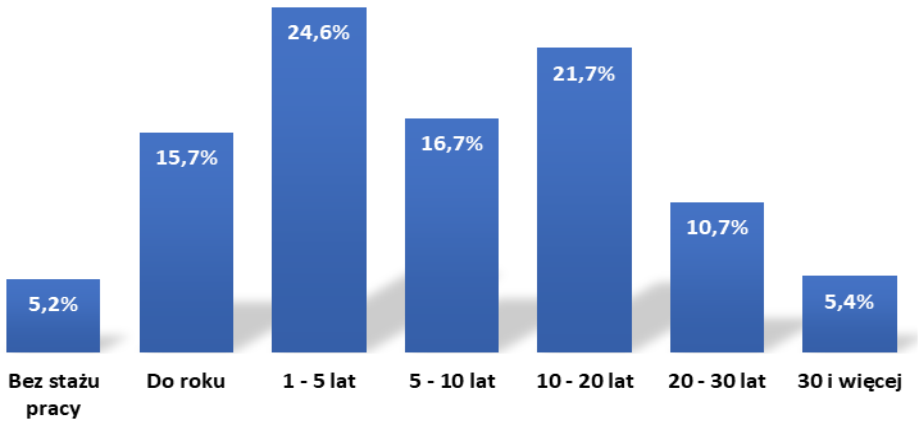
Tabela 41. Struktura osób bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego według wykształcenia w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychy).

Wykształcenie	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
wyższe	133	100	83	90	140	92
policealne i średnie zawodowe	217	156	138	110	173	120
średnie ogólnokształcące	75	61	59	38	80	50
zasadnicze zawodowe	246	189	170	125	187	125
gimnazjalne i poniżej	179	157	109	85	130	92
SUMA	**850**	**663**	**559**	**448**	**710**	**479**

V.7. Bezrobotni według stażu pracy.

W odniesieniu do stażu pracy zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego wynika, iż na koniec 2021 roku największy odsetek bezrobotnych stanowiły osoby, których staż pracy wynosił od roku do 5 lat – 24,6% ogółu osób bezrobotnych. Więcej niż co piąta osoba bezrobotna posiadała staż pracy od 10 do 20 lat – 21,7%. Kolejne dwie kategorie o zbliżonym procentowym udziale to bezrobotni, których staż pracy wynosił od 5 do 10 lat oraz do 1 roku. W powyższych przypadkach procentowy udział wyniósł odpowiednio 16,7% oraz 15,7%. Co dziesiąta osoba bezrobotna posiada staż pracy od 20 do 30 lat – 10,7%. Najmniejszy odsetek bezrobotnych mieszkańców powiatu to osoby bez stażu pracy – 5,2% oraz bezrobotni, których staż pracy wynosił powyżej 30 lat – 5,4%.

Rysunek 25. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według stażu pracy na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego z punktu widzenia stażu pracy, według stanu na koniec danego roku w latach 2016 – 2021 prezentuje tabela 42.

Tabela 42. Struktura osób bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego według stażu pracy w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

Staż pracy	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Bez stażu pracy	71	44	41	29	41	25
Do roku	149	36	91	74	131	75
1 - 5 lat	159	142	125	94	167	118
5 - 10 lat	133	115	107	85	124	80
10 - 20 lat	140	106	100	79	134	104
20 - 30 lat	105	88	64	60	84	51
30 i więcej	93	32	31	27	29	26
SUMA	**850**	**663**	**559**	**448**	**710**	**479**

V.8. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą: bezrobotny do 30. roku życia, bezrobotny długotrwale, bezrobotny powyżej 50. roku życia, bezrobotny korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej, bezrobotny posiadający co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18. roku życia, bezrobotny niepełnosprawny, poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekun osoby niepełnosprawnej. Na koniec 2021 roku w powiecie bieruńsko-lędzińskim zarejestrowanych było 207 osób długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 43,2% zarejestrowanych osób bezrobotnych. Dużą grupę stanowili bezrobotni powyżej 50 tego roku życia – 26,5%, osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 23,2% oraz osoby bezrobotne do 30 tego roku życia – 22,1% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach. Na koniec 2021 roku w ewidencji zarejestrowane były 32 osoby niepełnosprawne – 6,7% oraz 2 osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia – 0,4%.

Tabela 43. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy – stan na 31 grudnia 2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	Liczba bezrobotnych	**%**
Długotrwałe bezrobocie	207	43,2%
Powyżej 50 roku życia	127	26,5%
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	111	23,2%
Do 30 roku życia	106	22,1%
Do 25 roku życia	48	10,0%
Niepełnosprawni	32	6,7%
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	2	0,4%
Korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	0	0,0%

Należy zauważyć, iż w ostatnich latach zmniejszył się udział młodych osób – w wieku do 30 lat, wśród wszystkich bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Nieznacznie zmniejszył się odsetek osób w wieku powyżej 50 lat, pomimo tego udział osób w wieku powyżej 50 lat, wśród wszystkich osób bezrobotnych nadal pozostaje na wysokim poziomie. Do negatywnych zjawisk należy niewątpliwie zaliczyć procentowy wzrost kategorii osób długotrwale bezrobotnych wśród ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Tabela 44. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016-2021 – stan na 31 grudnia danego roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Do 25 roku życia	14,2%	15,1%	12,3%	11,8%	12,5%	10,0%
Do 30 roku życia	26,8%	29,9%	27,2%	23,2%	26,6%	22,1%
Powyżej 50 roku życia	32,9%	28,8%	29,9%	31,3%	25,6%	26,5%
Długotrwałe bezrobocie	43,8%	42,7%	39,0%	31,3%	30,7%	43,2%
Niepełnosprawni	8,5%	6,8%	7,0%	8,0%	5,8%	6,7%
Korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	1,4%	0,8%	0,7%	0,2%	0,1%	0,0%
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	19,6%	23,2%	26,5%	21,9%	18,9%	23,2%
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	0,4%

Tabela 45. Liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016-2021 – stan na 31 grudnia danego roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Do 25 roku życia	121	100	69	53	89	48
Do 30 roku życia	228	198	152	104	189	106
Powyżej 50 roku życia	280	191	167	140	182	127
Długotrwałe bezrobocie	372	283	218	140	218	207
Niepełnosprawni	72	45	39	36	41	32
Korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	12	5	4	1	1	0
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	167	154	148	98	134	111
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	0	0	0	2	0	2

VI. Barometr zawodów w mieście Tychy oraz powiecie bieruńsko-lędzińskim.

Barometr zawodów to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe.

Zawody deficytowe to takie, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy).

Zawody zrównoważone to te, w których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców.

Zawody nadwyżkowe, w których liczba wolnych miejsc jest mniejsza niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej osobom poszukującym pracy znaleźć zatrudnienie).

Barometr zawodów na rok 2022 w mieście Tychy.

Duży deficyt

- ✓ Nauczyciele praktycznej nauki zawodu.
- ✓ Nauczyciele przedmiotów zawodowych.

Deficyt

- ✓ Blacharze i lakiernicy samochodowi.
- ✓ Dekarze i blacharze budowlani.
- ✓ Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy.
- ✓ Fryzjerzy.
- ✓ Kierowcy autobusów.
- ✓ Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych.
- ✓ Kosmetyczki.
- ✓ Lekarze.
- ✓ Magazynierzy.
- ✓ Mechanicy maszyn i urządzeń.
- ✓ Mechanicy pojazdów samochodowych.
- ✓ Murarze i tynkarze.
- ✓ Nauczyciele języków obcych i lektorzy.
- ✓ Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących.
- ✓ Nauczyciele przedszkoli.
- ✓ Piekarze.
- ✓ Pielęgniarki i położne.
- ✓ Pracownicy ds. techniki dentystycznej.
- ✓ Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych.

- ✓ Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie.
- ✓ Pracownicy służb mundurowych.
- ✓ Robotnicy budowlani.
- ✓ Spawacze.
- ✓ Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki.
- ✓ Sprzedawcy i kasjerzy.
- ✓ Technicy budownictwa.
- ✓ Technicy mechanicy.

Równowaga popytu i podaży

- ✓ Administratorzy stron internetowych.
- ✓ Agenci ubezpieczeniowi.
- ✓ Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych.
- ✓ Animatorzy kultury i organizatorzy imprez.
- ✓ Architekci i urbaniści.
- ✓ Architekci krajobrazu.
- ✓ Archiwiści i muzealnicy.
- ✓ Asystenci w edukacji.
- ✓ Betoniarze i zbrojarze.
- ✓ Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej.
- ✓ Biolodzy i biotechnolodzy.
- ✓ Brukarze.
- ✓ Cieśle i stolarze budowlani.
- ✓ Cukiernicy.
- ✓ Dentyści.
- ✓ Diagności samochodowi.
- ✓ Dziennikarze i redaktorzy.
- ✓ Ekonomiści.
- ✓ Farmaceuci.
- ✓ Filolodzy i tłumacze.
- ✓ Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy.
- ✓ Fizjoterapeuci i masażyści.
- ✓ Floryści.
- ✓ Fotografowie.
- ✓ Geodeci i kartografowie.
- ✓ Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorcy.
- ✓ Górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych.
- ✓ Graficy komputerowi.

- ✓ Inspektorzy nadzoru budowlanego.
- ✓ Instruktorzy nauki jazdy.
- ✓ Instruktorzy rekreacji i sportu.
- ✓ Inżynierowie budownictwa.
- ✓ Inżynierowie chemicy i chemicy.
- ✓ Inżynierowie elektrycy i energetycy.
- ✓ Inżynierowie inżynierii środowiska.
- ✓ Inżynierowie mechanicy.
- ✓ Kamieniarze.
- ✓ Kelnerzy i barmani.
- ✓ Kierowcy samochodów osobowych.
- ✓ Kierownicy budowy.
- ✓ Kierownicy ds. logistyki.
- ✓ Kierownicy ds. produkcji.
- ✓ Kierownicy ds. usług.
- ✓ Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu.
- ✓ Kierownicy sprzedaży.
- ✓ Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury.
- ✓ Krawcy i pracownicy produkcji odzieży.
- ✓ Kucharze.
- ✓ Lakiernicy.
- ✓ Listonosze i kurierzy.
- ✓ Logopedzi i audiofonolodzy.
- ✓ Meteorolodzy, geolodzy, geografowie.
- ✓ Monterzy elektronicy.
- ✓ Monterzy instalacji budowlanych.
- ✓ Monterzy konstrukcji metalowych.
- ✓ Monterzy maszyn i urządzeń.
- ✓ Monterzy okien i szklarze.
- ✓ Nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego.
- ✓ Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych.
- ✓ Ogrodnicy i sadownicy.
- ✓ Operatorzy aparatury medycznej.
- ✓ Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych.
- ✓ Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru.
- ✓ Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych.
- ✓ Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.
- ✓ Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych.

- ✓ Operatorzy obrabiarek skrawających.
- ✓ Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych.
- ✓ Opiekunki dziecięce.
- ✓ Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej.
- ✓ Optycy i pracownicy wytwarzający protezy.
- ✓ Pedagodzy.
- ✓ Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków.
- ✓ Pomoce kuchenne.
- ✓ Pomoce w gospodarstwie domowym.
- ✓ Pozostali specjaliści edukacji.
- ✓ Pracownicy administracyjni i biurowi.
- ✓ Pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej.
- ✓ Pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego.
- ✓ Pracownicy ds. jakości.
- ✓ Pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp.
- ✓ Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości.
- ✓ Pracownicy myjni, pralni i prasowalni.
- ✓ Pracownicy obsługi ruchu szynowego.
- ✓ Pracownicy ochrony fizycznej.
- ✓ Pracownicy poczty.
- ✓ Pracownicy poligraficzni.
- ✓ Pracownicy przetwórstwa metali.
- ✓ Pracownicy przetwórstwa spożywczego.
- ✓ Pracownicy socjalni.
- ✓ Pracownicy sprzedaży internetowej.
- ✓ Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy.
- ✓ Pracownicy usług pogrzebowych.
- ✓ Pracownicy zajmujący się zwierzętami.
- ✓ Prawnicy.
- ✓ Projektanci i administratorzy baz danych, programiści.
- ✓ Projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD.
- ✓ Przedstawiciele handlowi.
- ✓ Przetwórcy mięsa i ryb.
- ✓ Psycholodzy i psychoterapeuci.
- ✓ Ratownicy medyczni.
- ✓ Recepcjoniści i rejestratorzy.
- ✓ Robotnicy obróbki drewna i stolarze.
- ✓ Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych.

- ✓ Samodzielni księgowi.
- ✓ Sekretarki i asystenci.
- ✓ Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych.
- ✓ Specjaliści ds. administracji.
- ✓ Specjaliści ds. finansowych.
- ✓ Specjaliści ds. organizacji produkcji.
- ✓ Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży.
- ✓ Specjaliści ds. rynku nieruchomości.
- ✓ Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji.
- ✓ Specjaliści technologii żywności i żywienia.
- ✓ Specjaliści telekomunikacji.
- ✓ Spedytorzy i logistycy.
- ✓ Sprzątaczki i pokojowe.
- ✓ Szefowie kuchni.
- ✓ Ślusarze.
- ✓ Technicy informatycy.
- ✓ Weterynarze.
- ✓ Windykatorzy.
- ✓ Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych.
- ✓ Zaopatrzeniowcy i dostawcy.

Barometr zawodów na rok 2022 w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

Duży deficyt

- ✓ Ogrodnicy i sadownicy.

Deficyt

- ✓ Cieśle i stolarze budowlani.
- ✓ Cukiernicy.
- ✓ Dekarze i blacharze budowlani.
- ✓ Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy.
- ✓ Fryzjerzy.
- ✓ Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych.
- ✓ Kosmetyczki.
- ✓ Mechanicy pojazdów samochodowych.
- ✓ Murarze i tynkarze.
- ✓ Nauczyciele języków obcych i lektorzy.
- ✓ Nauczyciele praktycznej nauki zawodu.
- ✓ Nauczyciele przedmiotów zawodowych.

- ✓ Nauczyciele przedszkoli.
- ✓ Piekarze.
- ✓ Pielęgniarki i położne.
- ✓ Pracownicy ds. jakości.
- ✓ Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych.
- ✓ Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie.
- ✓ Pracownicy służb mundurowych.
- ✓ Robotnicy budowlani.
- ✓ Spawacze.

Równowaga popytu i podaży

- ✓ Administratorzy stron internetowych.
- ✓ Agenci ubezpieczeniowi.
- ✓ Akustycy i realizatorzy dźwięku.
- ✓ Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych.
- ✓ Animatorzy kultury i organizatorzy imprez.
- ✓ Architekci i urbaniści.
- ✓ Architekci krajobrazu.
- ✓ Archiwiści i muzealnicy.
- ✓ Asystenci w edukacji.
- ✓ Betoniarze i zbrojarze.
- ✓ Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej.
- ✓ Biolodzy i biotechnolodzy.
- ✓ Blacharze i lakiernicy samochodowi.
- ✓ Brukarze.
- ✓ Dentyści.
- ✓ Diagności samochodowi.
- ✓ Dziennikarze i redaktorzy.
- ✓ Ekonomiści.
- ✓ Farmaceuci.
- ✓ Filolodzy i tłumacze.
- ✓ Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy.
- ✓ Fizjoterapeuci i masażyści.
- ✓ Floryści.
- ✓ Fotografowie.
- ✓ Geodeci i kartografowie.
- ✓ Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorcy.
- ✓ Górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych.

- ✓ Graficy komputerowi.
- ✓ Inspektorzy nadzoru budowlanego.
- ✓ Instruktorzy nauki jazdy.
- ✓ Instruktorzy rekreacji i sportu.
- ✓ Inżynierowie budownictwa.
- ✓ Inżynierowie chemicy i chemicy.
- ✓ Inżynierowie elektrycy i energetycy.
- ✓ Inżynierowie inżynierii środowiska.
- ✓ Inżynierowie mechanicy.
- ✓ Kamieniarze.
- ✓ Kelnerzy i barmani.
- ✓ Kierowcy autobusów.
- ✓ Kierowcy samochodów osobowych.
- ✓ Kierownicy budowy.
- ✓ Kierownicy ds. logistyki.
- ✓ Kierownicy ds. produkcji.
- ✓ Kierownicy ds. usług.
- ✓ Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu.
- ✓ Kierownicy sprzedaży.
- ✓ Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury.
- ✓ Krawcy i pracownicy produkcji odzieży.
- ✓ Kucharze.
- ✓ Lakiernicy.
- ✓ Lekarze.
- ✓ Listonosze i kurierzy.
- ✓ Logopedzi i audiofonolodzy.
- ✓ Magazynierzy.
- ✓ Maszyniści.
- ✓ Mechanicy maszyn i urządzeń.
- ✓ Meteorolodzy, geolodzy, geografowie.
- ✓ Monterzy elektronicy.
- ✓ Monterzy instalacji budowlanych.
- ✓ Monterzy konstrukcji metalowych.
- ✓ Monterzy maszyn i urządzeń.
- ✓ Monterzy okien i szklarze.
- ✓ Nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego.
- ✓ Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących.
- ✓ Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych.

- ✓ Obuwnicy.
- ✓ Operatorzy aparatury medycznej.
- ✓ Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych.
- ✓ Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru.
- ✓ Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych.
- ✓ Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych.
- ✓ Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.
- ✓ Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych.
- ✓ Operatorzy obrabiarek skrawających.
- ✓ Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych.
- ✓ Opiekunki dziecięce.
- ✓ Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej.
- ✓ Optycy i pracownicy wytwarzający protezy.
- ✓ Pedagodzy.
- ✓ Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków.
- ✓ Pomoce kuchenne.
- ✓ Pomoce w gospodarstwie domowym.
- ✓ Pozostali specjaliści edukacji.
- ✓ Pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej.
- ✓ Pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego.
- ✓ Pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp.
- ✓ Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości.
- ✓ Pracownicy ds. techniki dentystycznej.
- ✓ Pracownicy myjni, pralni i prasowalni.
- ✓ Pracownicy obsługi ruchu szynowego.
- ✓ Pracownicy ochrony fizycznej.
- ✓ Pracownicy poczty.
- ✓ Pracownicy poligraficzni.
- ✓ Pracownicy przetwórstwa metali.
- ✓ Pracownicy przetwórstwa spożywczego.
- ✓ Pracownicy socjalni.
- ✓ Pracownicy sprzedaży internetowej.
- ✓ Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy.
- ✓ Pracownicy usług pogrzebowych.
- ✓ Pracownicy zajmujący się zwierzętami.
- ✓ Prawnicy.
- ✓ Projektanci i administratorzy baz danych, programiści.
- ✓ Projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD.

- ✓ Przedstawiciele handlowi.
- ✓ Przetwórcy mięsa i ryb.
- ✓ Psycholodzy i psychoterapeuci.
- ✓ Ratownicy medyczni.
- ✓ Recepcjoniści i rejestratorzy.
- ✓ Robotnicy leśni.
- ✓ Robotnicy obróbki drewna i stolarze.
- ✓ Rolnicy i hodowcy.
- ✓ Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych.
- ✓ Samodzielni księgowi.
- ✓ Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych.
- ✓ Specjaliści ds. administracji.
- ✓ Specjaliści ds. finansowych.
- ✓ Specjaliści ds. organizacji produkcji.
- ✓ Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży.
- ✓ Specjaliści ds. projektowania, wdrażania i doskonalenia produktów i usług cyfrowych.
- ✓ Specjaliści ds. rynku nieruchomości.
- ✓ Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji.
- ✓ Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki.
- ✓ Specjaliści rolnictwa i leśnictwa.
- ✓ Specjaliści technologii żywności i żywienia.
- ✓ Specjaliści telekomunikacji.
- ✓ Spedytorzy i logistycy.
- ✓ Sprzątaczki i pokojowe.
- ✓ Sprzedawcy i kasjerzy.
- ✓ Szefowie kuchni.
- ✓ Ślusarze.
- ✓ Technicy budownictwa.
- ✓ Technicy informatycy.
- ✓ Technicy mechanicy.
- ✓ Weterynarze.
- ✓ Windykatorzy.
- ✓ Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych.
- ✓ Zaopatrzeniowcy i dostawcy.

Nadwyżka

- ✓ Pracownicy administracyjni i biurowi.
- ✓ Sekretarki i asystenci.

VII. Działania realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach – realizacja usług i instrumentów rynku pracy.

VII.1. Zadania realizowane przez Centrum Aktywizacji Zawodowej.

W poniższej części szczegółowej analizy lokalnego rynku pracy przedstawiono działania aktywizacyjne realizowane przez Centrum Aktywizacji Zawodowej na rzecz osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach.

Centrum Aktywizacji Zawodowej (CAZ) to wyspecjalizowana komórka organizacyjna Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach powołana na mocy art. 9b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Głównym zadaniem CAZ jest efektywna realizacja usług i instrumentów rynku pracy oraz wzmocnienie prymatu działań aktywizujących nad pasywnymi. Centrum ma przede wszystkim ułatwić klientom urzędu podjęcie aktywności celem powrotu na rynek pracy.

Działania te realizowane są przez specjalistów CAZ, tj. pośredników pracy, doradców zawodowych, specjalistów ds. rozwoju zawodowego oraz specjalistów ds. programów. Każdy bezrobotny, poszukujący pracy lub pracodawca zgłaszający się do Centrum Aktywizacji Zawodowej zostaje objęty wsparciem przez wyznaczonego doradcę klienta.

Do zadań doradcy klienta należy:

- ✓ stała opieka nad bezrobotnym lub poszukującym pracy, w szczególności przygotowanie i nadzór nad realizacją indywidualnego planu działania, świadczenie podstawowych usług rynku pracy w formie indywidualnej oraz ułatwianie dostępu do innych form pomocy określonych w ustawie.
- ✓ stała współpraca z pracodawcą w zakresie pomocy określonej w ustawie, w szczególności ustalanie zapotrzebowania na nowych pracowników i pozyskiwanie ofert pracy w ramach pośrednictwa pracy oraz ułatwianie dostępu do innych form pomocy określonych w ustawie.

VII.2. Pośrednictwo pracy.

Pośrednictwo pracy polega na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach. Usługa pośrednictwa pracy realizowana jest poprzez:

- ✓ udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych,

- ✓ pozyskiwanie i upowszechnianie ofert pracy,
- ✓ udzielanie pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy,
- ✓ informowanie osób zarejestrowanych oraz pracodawców o aktualnej sytuacji, a także przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy,
- ✓ inicjowanie i organizowanie kontaktów osób zarejestrowanych z pracodawcami,
- ✓ współdziałanie powiatowych urzędów pracy w zakresie wymiany informacji o możliwościach uzyskania zatrudnienia i szkolenia na terenie ich działania.

W roku 2021 Powiatowy Urząd Pracy w Tychach dysponował 11 115 ofertami pracy. Spośród zarejestrowanych ofert pracy zdecydowaną większość stanowiły oferty pracy niesubsydiowane – 95,6% (tj. 10 625 ofert), natomiast 4,4% (tj. 489 ofert) stanowiły oferty pracy subsydiowanej. Zdecydowana większość ofert pracy (wolnych miejsc pracy) stanowiły oferty pochodzące z sektora prywatnego – 98,4% wszystkich ofert. Warto zwrócić uwagę, iż od 2016 roku liczba ofert pracy sukcesywnie wzrasta. W porównaniu do danych z 2016 roku liczba ofert pracy (wolnych miejsc pracy) wzrosła aż o 31,2%.

Rysunek 26. Liczba zgłoszonych ofert pracy (wolnych miejsc pracy) w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

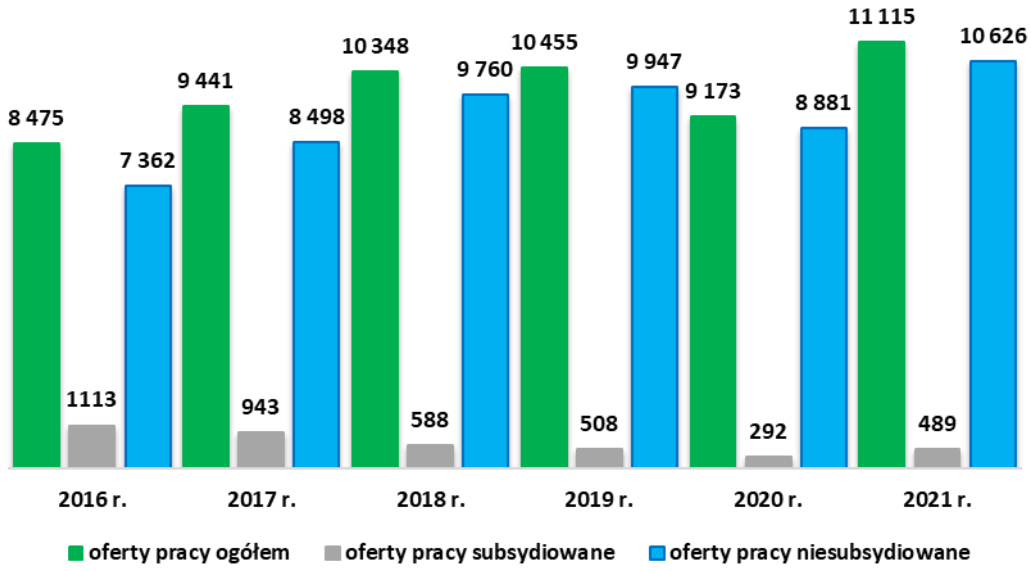

Tabela 46. Liczba zgłoszonych ofert pracy (wolnych miejsc pracy) w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
oferty pracy ogółem	8 475	9 441	10 348	10 455	9 173	11 115
oferty pracy subsydiowane	1113	943	588	508	292	489
oferty pracy niesubsydiowane	7 362	8 498	9 760	9 947	8 881	10 626
oferty pracy z sektora prywatnego	8 227	9 211	10 181	10 243	9 052	10 933

W 2021 roku pracodawcy najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie w takich zawodach jak:

- ✓ monter,
- ✓ pracownik wykonujący prace proste,
- ✓ pakowacz ręczny,
- ✓ magazynier,
- ✓ operator maszyn i urządzeń przetwórczych,
- ✓ kontroler jakości wyrobów przemysłowych,
- ✓ operator maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali,
- ✓ ustawiacz i operator obrabiarek do metali i pokrewny,
- ✓ robotnik wykonujący prace proste w przemyśle,
- ✓ kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych),
- ✓ robotnik magazynowy,
- ✓ operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli.

VII.3. Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES.

W 2021 roku do pracownika realizującego zadania z zakresu pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES zgłosiła się 1 osoba rozważająca możliwość podjęcia pracy za granicą. Powiatowy Urząd Pracy w Tychach w 2021 roku wybrał celem upowszechnienia 2 164 oferty pracy (wolnych miejsc pracy) zgłoszone w ramach sieci EURES. Wśród państw, z których wybrano najwięcej ofert, należy wymienić: Niemcy. Poprzez sieć EURES najczęściej poszukiwano pracowników w zawodach: pracownik produkcji węży ciśnieniowych, cieśla/stolarz budowlany, pracownik produkcyjny – przetwórstwo krabów, specjalista ds. produkcji.

VII.4. Zatrudnianie cudzoziemców.

W roku 2021 zarejestrowano 5 492 oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, od pracodawców prowadzących działalność na terenie miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko – lędzińskiego oraz wprowadzono 3 933 powiadomienia o podjęciu, niepodjęciu bądź zakończeniu pracy. Wydano 573 informacje Starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi. W roku 2021 wydano 108 decyzji w sprawie zezwolenia na pracę sezonową. Oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom w roku 2021 składały 292 podmioty gospodarcze. Pracodawcy najczęściej pozyskiwali pracowników z Ukrainy. Stanowiska, na które składane były oświadczenia to m.in.: pakowacz ręczny, kontroler jakości, pracownik produkcji, montażysta, sortowacz, pomocniczy robotnik torowy, magazynier, robotnik wykonujący prace proste, pracownik restauracji, pomoc kuchenna, kierowca samochodu ciężarowego, operator produkcji, pracownik ogólnobudowlany i murarz. Należy zwrócić uwagę na niezwykle dynamiczny wzrost przyjętych oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w latach 2016 – 2021.

Tabela 47. Przyjęte oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
2 193	3 254	6 538	8 491	5 196	5 492

VII.5. Poradnictwo zawodowe.

Poradnictwo zawodowe to jedna z szybko rozwijających się dziedzin, mająca na celu profesjonalne wsparcie w rozwiązywaniu problemów dotyczących aktualnej i przyszłej sytuacji zawodowej. Doradca zawodowy w trakcie współpracy pomaga klientowi w podejmowaniu świadomych decyzji na różnych etapach rozwoju kariery zawodowej: na etapie edukacji przy wyborze kierunku kształcenia, po jej zakończeniu, przy poszukiwaniu pierwszego zatrudnienia, zmianie miejsca pracy, przy planowaniu rozwoju zawodowego, w sytuacji konieczności przekwalifikowania się lub doskonalenia zawodowego, celem utrzymania miejsca pracy, czy przy powrocie na rynek pracy po dłuższym okresie bierności zawodowej. Celem doradztwa jest udzielanie pomocy w osiąganiu optymalnego dostosowania zawodowego, z uwzględnieniem obiektywnej analizy sytuacji na rynku pracy oraz racjonalnej oceny swoich kompetencji przez klienta. Świadomość własnej wiedzy, umiejętności, predyspozycji zawodowych i osobowościowych, a także znajomość reguł rządzących rynkiem pracy i zachodzących na nim dynamicznych procesów, leżą u podstaw efektywnie realizowanych planów zawodowych.

W 2021 roku z poradnictwa indywidualnego skorzystało 35 osób (20 kobiet). W tym okresie z poradnictwa grupowego skorzystało 11 osób. Usługi doradcze wspierane są informacją zawodową, która wspomaga proces podejmowania decyzji zawodowych, a także umożliwia klientom lepszą orientację w sytuacji na rynku pracy. Gromadzone zasoby zawierają przydatne informacje, w tym między innymi o:

- ✓ zawodach i specjalnościach, w tym o zadaniach, czynnościach zawodowych i wymaganiach psychofizycznych oraz szansach zatrudnienia w poszczególnych zawodach i specjalnościach
- ✓ rynku pracy, w tym o pracodawcach i profilach prowadzonej przez nich działalności
- ✓ szkołach i instytucjach szkoleniowych
- ✓ sposobach i metodach rekrutacji oraz prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych
- ✓ zasadach sporządzania dokumentów aplikacyjnych
- ✓ stronach internetowych, na których znajdują się informacje przydatne w rozwiązywaniu problemów zawodowych lub w poszukiwaniu pracy
- ✓ warunkach świadczenia pracy
- ✓ warunkach podejmowania działalności gospodarczej, w tym o przepisach prawnych, procedurach, postępowaniach i wzorach dokumentów.

Tabela 48. Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z porad indywidualnych, z porad grupowych oraz udzielonych indywidualnych informacji zawodowych w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Porady indywidualne - liczba osób, które skorzystały z porad indywidualnych	107	119	107	53	19	35
Porady grupowe - liczba osób, które skorzystały z porad grupowych	412	350	139	73	6	11
Liczba udzielonych indywidualnych informacji zawodowych	192	1228	288	276	88	109
Informacje grupowe – liczba osób, które uczestniczyły w grupowych spotkaniach informacyjnych	376	316	214	351	16	0

VII.6. Szkolenia osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz pracowników i pracodawców.

Szkolenia oferowane klientom urzędu pracy to pozaszkolne zajęcia mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w szczególności w przypadku:

- ✓ braku kwalifikacji zawodowych
- ✓ konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji
- ✓ utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie
- ✓ braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy
- ✓ zagrożenia utratą zatrudnienia przez osoby pracujące.

Powiatowy Urząd Pracy w Tychach inicjuje, organizuje i finansuje szkolenia zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy. Są one realizowane w formie:

- ✓ grupowej – zgodnie z opracowanym, Rocznym Planem Szkoleń
- ✓ indywidualnej – na wniosek osoby, która wskaże szkolenie i uzasadni jego celowość
- ✓ bonu szkoleniowego – przyznanego do realizacji szkoleń w instytucjach wskazanych przez osoby do 30 roku życia
- ✓ finansowania kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

W 2021 roku w szkoleniach uczestniczyło 26 osób. Na szkolenia indywidualne, wskazane przez osoby uprawnione w 2020 r. skierowano 7 osób. Odsetek osób spośród tych, którzy ukończyli kurs i podjęli pracę w trakcie szkolenia lub do 3 miesięcy po jego ukończeniu był najwyższy w 2020 roku – 100,0% osób, które ukończyły kurs, podjęły pracę. Najmniejszy odsetek podjął pracę po ukończeniu kursu w 2017 roku – 41,4%.

Tabela 49. Liczba osób, które rozpoczęły i ukończyły szkolenia oraz liczba osób, które podjęły pracę w trakcie szkolenia lub do 3 miesięcy po jego ukończeniu w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób, które rozpoczęły szkolenia	70	41	41	36	7	26
Liczba osób, które skończyły szkolenia	54	29	22	14	6	13
Podjęły pracę w trakcie szkolenia lub do 3 miesięcy po jego ukończeniu	49	12	16	11	6	9

VII.7. Indywidualny Plan Działań.

Indywidualny Plan Działania (IPD), to plan działań obejmujących podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy w celu zatrudnienia bezrobotnego lub poszukującego pracy. Pomoc udzielana przez powiatowy urząd pracy w ramach IPD jest dostosowana do indywidualnych potrzeb i możliwości klienta, z uwzględnieniem jego wykształcenia, doświadczenia zawodowego oraz możliwości podjęcia pracy lub działalności gospodarczej. IPD sporządzane jest przez doradcę klienta we współpracy z bezrobotnym lub poszukującym pracy. IPD jest sporządzane obowiązkowo nie później niż 60 dni od dnia rejestracji osoby bezrobotnej w urzędzie pracy. W IPD zawarte są m.in.:

- ✓ działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie, np. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia;
- ✓ działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy w celu poszukiwania pracy, np. przeglądanie ofert pracy na stronie CBOP;
- ✓ planowane terminy realizacji poszczególnych działań;
- ✓ formy, planowaną liczbę i terminy kontaktów z doradcą klienta lub innym pracownikiem urzędu pracy;
- ✓ termin i warunki zakończenia realizacji indywidualnego planu działania.

Powiatowy urząd pracy w okresie realizacji IPD ma obowiązek kontaktowania się z osobą bezrobotną co najmniej raz na 60 dni w celu monitorowania sytuacji i postępów w realizacji działań przewidzianych w IPD. Największą liczbę Indywidualnych Planów Działań przygotowano w 2016 roku – 5 445, najmniej w 2020 roku – 1 039. Najwięcej osób zakończyło realizację IPD w 2016 roku, najmniej w 2020 roku.

Tabela 50. Informacje na temat realizacji Indywidualnego Planu Działania przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Przygotowano IPD	5 445	4 580	3 869	3 528	1 039	2 757
Przerwali realizację IPD	2 057	2 047	1 715	2 000	489	685
Zakończyli realizację IPD	3 579	2 836	2 393	1 941	988	1 278
Realizujący IPD w końcu roku	3 874	3 468	3 102	2 657	2 202	1 800

VII.8. Krajowy Fundusz Szkoleniowy.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy stanowi wydzieloną cześć Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy

lub za zgodą pracodawcy. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. KFS adresowany jest zarówno do pracowników, jak i pracodawców, którzy chcieliby skorzystać z różnych form kształcenia ustawicznego. O dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego mogą wystąpić wszystkie podmioty definiowane jako pracodawcy, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 25 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W 2021 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tychach zrealizował łącznie 126 umów o przyznanie środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Umowy w sprawie finansowania kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy z KFS obejmowały szkolenia i studia podyplomowe. Wsparciem objęto 459 osób. Zawody, w ramach których pracownicy podnosili kwalifikacje zawodowe to między innymi: fryzjerzy, kosmetyczki, księgowi, informatycy, kierowcy, spawacze, magazynierzy, kucharze, fizjoterapeuci, inżynierowie, nauczyciele, nauczyciele przedszkolni, cukiernicy. Łącznie w 2021 roku na realizację kształcenia ustawicznego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego wydatkowano kwotę 1 508 222 zł.

Tabela 51. Realizacja kształcenia ustawicznego w ramach KFS w latach 2019-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Kwota środków - limit	1 900 000,00 zł	1 613 300,00 zł	1 548 500,00 zł
Kwota środków wydatkowanie	1 827 758,63 zł	1 612 501,72 zł	1 508 222,00 zł
Liczba wniosków	330	214	216
Liczba zawartych umów	201	103	126
Liczba osób objętych wsparciem	1 072	499	459

VII.9. Programy rynku pracy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

Limit środków przeznaczonych na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych dla miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego łącznie ze środkami w ramach Tarczy Antykryzysowej wyniósł w 2021 r. 34 303 605,56 zł, w tym na aktywizację zawodową osób bezrobotnych 8 487 910,56 zł. Łączne środki pozostające w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach w 2020 r. to kwota 86 838 787,23 zł, w tym na aktywizację zawodową 6 138 787,23 zł. W 2021 roku środki z przeznaczeniem na aktywizację zawodową osób bezrobotnych były wyższe w porównaniu do roku 2020 o 2 349 123,33 zł. Środki finansowe przeznaczone na aktywizację zawodową osób bezrobotnych w analizowanym okresie (lata 2016 – 2021) były najwyższe w latach 2016-2017. Najmniejsze środki przeznaczono na aktywizację zawodową osób bezrobotnych w 2020 roku.

Tabela 52. Środki finansowe przeznaczone na aktywizację zawodową osób bezrobotnych w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
11 794 700 zł	11 808 400,00 zł	9 844 300,00 zł	6 772 800,00 zł	6 138 787,23 zł	8 487 910,56 zł

VIII. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

VIII.1. Prace interwencyjne.

Prace interwencyjne – oznacza to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie bezrobotnych. W 2021 r. zatrudnionych zostało 86 bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych. Poniżej przedstawiono liczbę osób bezrobotnych zatrudnionych przy pracach interwencyjnych w latach 2016 – 2021. W 2021 roku zatrudniona została największa liczba osób bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych – 86, a najmniejsza w 2020 roku – 16 osób.

Tabela 53. Liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
80	82	53	39	16	86

VIII.2. Roboty publiczne.

Roboty publiczne – oznacza to zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty – z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy – gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków. W analizowanym okresie (2016 –2021) największa liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach robót publicznych odnotowana została w 2018 roku – 9 osób.

Tabela 54. Liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach robót publicznych w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
5	7	9	3	0	2

VIII.3. Staże.

Staż – oznacza to nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. W 2021 r. zatrudnionych zostało 107 osób bezrobotnych po zakończeniu stażu. Umowy stażowe zawierane były na okres od 3 do 12 miesięcy w zależności od deklaracji zatrudnienia po jego zakończeniu. W analizowanym okresie największa liczba zatrudnionych osób bezrobotnych po zakończeniu stażu miała miejsce w 2016 roku – 281 osób.

Tabela 55. Liczba osób bezrobotnych zatrudnionych po stażu w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
281	174	180	95	79	107

VIII.4. Prace społecznie użyteczne.

Prace społecznie użyteczne – oznacza to prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń opieki społecznej, na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną, lub na rzecz społeczności lokalnej. Największa liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w analizowanym okresie przypada na 2016 rok – 71.

Tabela 56. Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
71	70	42	17	11	30

VIII.5. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2021 r. dzięki wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach 100 osób bezrobotnych w wyniku otrzymanych środków rozpoczęło prowadzenie działalności gospodarczej. Liczba osób, które podjęły działalność gospodarczą – w latach 2016 – 2021, była najwyższa w 2016 roku – 150 osób.

Tabela 57. Liczba przyznanych jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
150	136	116	88	100	100

VIII.6. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego.

Starosta ze środków Funduszu Pracy może zrefundować podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7 lub skierowanego poszukującego pracy absolwenta w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia. W 2021 r. zatrudnionych zostało 100 bezrobotnych w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Liczba zatrudnionych osób bezrobotnych w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy była najwyższa w 2016 roku – 167 osób oraz w 2017 i 2018 roku – po 155 i 116 osób bezrobotnych.

Tabela 58. Liczba zatrudnionych osób w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
167	155	116	110	76	100

VIII.7. Bon na zasiedlenie.

Bon na zasiedlenie stanowi dla bezrobotnego do 30 roku życia gwarancję wypłaty środków z Funduszu Pracy w wysokości nieprzekraczającej 200% przeciętnego wynagrodzenia na pokrycie kosztów zamieszkania związanych z podjęciem pracy, innej pracy zarobkowej lub podjęciem działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania. Liczba zawartych w 2021 r. umów dotyczących bonów na zasiedlenie bezrobotnych do 30 roku życia wyniosła 3, natomiast w latach 2016-2020 Powiatowy Urząd Pracy w Tychach nie realizował bonów na zasiedlenie.

Tabela 59. Liczba zatrudnionych osób w ramach bonu na zasiedlenie w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).

2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
0	0	0	0	0	3

IX. Projekty realizowane w latach 2016-2021 przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach współfinansowane ze środków funduszy Unii Europejskiej.

Powiatowy Urząd Pracy w Tychach realizuje projekty pozakonkursowe współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- ✓ **„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim”** w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

  Grupa docelowa: Uczestnikami projektu są osoby młode w wieku 18-29 lat bez pracy, w tym osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach jako osoby bezrobotne zamieszkujące miasto Tychy i powiat bieruńsko-lędziński, w szczególności te które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych poniżej 30 roku życia pozostających bez pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim. W ramach projektu dla każdego z uczestników jest przedstawiona oferta aktywizacji zawodowej poprzedzona analizą umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych uczestnika. Na tej podstawie Powiatowy Urząd Pracy w Tychach realizuje odpowiednio dobrane usługi i instrumenty rynku pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Projekt realizowany jest zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.

- ✓ **„Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach”** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

  Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób powyżej 30 roku życia pozostających bez pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach jako osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, należą do co najmniej jednej z wymienionych grup: osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, a także należące do pozostałych grup określonych w „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020” .

  W ramach projektu dla każdego z uczestników jest przedstawiona oferta aktywizacji zawodowej poprzedzona analizą umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych uczestnika. Na tej podstawie Powiatowy Urząd Pracy w Tychach realizuje odpowiednio dobrane usługi i instrumenty rynku pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W projekcie zrealizowane zostały również działania

przeciwdziałające skutkom COVID 19: dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki.

Ponadto w ramach projektów konkursowych realizowano:

- ✓ **2017/2018 rok**

Projekt „Aktywizacja zawodowa osób w wieku 30+ na terenie miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego" realizowany w partnerstwie z Okręgową Izbą Przemysłowo-Handlową w Tychach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt zakładał aktywizację zawodową 45 osób (w tym 27 kobiet) w wieku powyżej 30 r. życia w szczególności osób długotrwale bezrobotnych, w wieku 50+ oraz kobiet.

W ramach projektu:
- 21 osób zostało skierowanych na szkolenia zawodowe,
- 45 osób odbyło trzymiesięczne staże u lokalnych pracodawców.

- ✓ **2018 rok**

Powiatowy Urząd Pracy w Tychach realizował innowacyjny projekt **CZAS NA STAŻ – granty dla innowatorów społecznych oferujących nowe rozwiązania praktycznej nauki zawodu w przejściu z edukacji do pracy w ramach** Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Projekt polegał na wprowadzeniu nowego rozwiązania umożliwiającego studentom socjologii zdobywanie praktycznego doświadczenia zawodowego w trakcie studiów tj. poznanie zasad realizacji badań i analiz wykonywanych pod konkretne potrzeby instytucji publicznej, poznanie zasad funkcjonowania instytucji publicznej oraz zasad współpracy międzyinstytucjonalnej.
Ponadto projekt zakładał ścisłą współpracę na linii Uczelnia (Uniwersytet Śląski Wydział Nauk Społecznych – UŚ WNS) oraz PUP (Powiatowy Urząd Pracy w Tychach).
Wartość projektu: 46 630 zł

- ✓ **2021 rok**

Projekt „Sięgnij po Nowe" realizowany w ramach „Ścieżki współpracy – wsparcie dla podmiotów wdrażających współpracę międzynarodową" w ramach działania: 4.3 Współpraca ponadnarodowa, oś IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa.

Powiatowy Urząd Pracy w Tychach otrzymał grant w wysokości **80 237,00 zł i zrealizował projekt „Sięgnij po Nowe",** którego celem było wdrożenie przez transfer i adaptację rozwiązań partnera ponadnarodowego w zakresie metod współpracy z pracodawcami na rzecz osób bezrobotnych w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, tj. długotrwale bezrobotnych i w wieku 50+, w tym nowych metod z zakresu poradnictwa zawodowego pozwalających na efektywne i skuteczne planowanie i rozwój kariery zawodowej tej grupy odbiorców.
W ramach projektu Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach (5 osób) i Przedstawiciele instytucji, organizacji rynku pracy (2 osoby) odbyli szkolenia i warsztaty w ramach wizyty studyjnej u partnera ponadnarodowego w Finlandii.

Od 01 czerwca 2021 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tychach realizuje projekt pn.: **„Szybki powrót – wsparcie osób młodych z miasta Tychy i powiatu bieruńsko-lędzińskiego"** współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem projektu w ramach budżetu 572 745,01 zł było zwiększenie możliwości zatrudnienia **40 osób poniżej 30 roku życia** pozostających bez pracy w szczególności tych, które pozostają poza rynkiem pracy w wyniku negatywnych skutków pandemii.

X. Obszary problemowe na lokalnym rynku pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim.

Analiza danych statystycznych, która została wykonana w ramach niniejszego opracowania w takich obszarach jak: demografia, edukacja, gospodarka i bezrobocie umożliwiła na wskazanie najważniejszych obszarów problemowych lokalnego rynku pracy. Za kluczowe problemy uznano:

1. **Niekorzystna sytuacja demograficzna w mieście Tychy** – zauważalny jest znaczący spadek liczby mieszkańców na przestrzeni lat 2016 – 2021 oraz ubytek naturalny (oznacza to liczbę zgonów przewyższającą liczbę urodzeń). Miasto Tychy boryka się z problemem odpływu mieszkańców do innych powiatów lub za granicę. Szczególnie niepokojący jest odpływ osób w wieku produkcyjnym. Można także zaobserwować proces starzenia się społeczeństwa, liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejsza się, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrasta. Taka sytuacja stanowi niekorzystną prognozę demograficzno-gospodarczą dla miasta Tychy. Społeczeństwo miasta Tychy ze względu na swoją specyfikę będzie charakteryzowało się dodatnim bilansem migracyjnym i ujemnym bilansem naturalnym. Szacuje się, że liczba ludności będzie ulegała stałej regresji. Przewidywany jest jedynie stały wzrost ludności w wieku emerytalnym, co będzie stanowiło problem dla całego miasta Tychy.

2. **Niski poziom bezrobocia w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim** jest bardzo pozytywnym zjawiskiem świadczącym o wysokim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnego rynku pracy. Niestety taki poziom bezrobocia ma także swoje negatywne konsekwencje. Znaczny deficyt pracowników na lokalnym rynku pracy stwarza realne problemy dla lokalnych pracodawców, którzy mają poważne problemy ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Na lokalnym rynku pracy występuje wiele zawodów deficytowych, na które występuje duże zapotrzebowanie na rynku pracy, a jednocześnie brakuje osób bezrobotnych w tych zawodach, które mogłyby tę pracę podjąć. Zgodnie z danymi pochodzącymi z Barometru zawodów na rynku pracy w mieście Tychy występuje deficyt w następujących zawodach:
   - ✓ Nauczyciele praktycznej nauki zawodu.
   - ✓ Nauczyciele przedmiotów zawodowych.
   - ✓ Blacharze i lakiernicy samochodowi.
   - ✓ Dekarze i blacharze budowlani.
   - ✓ Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy.
   - ✓ Fryzjerzy.
   - ✓ Kierowcy autobusów.
   - ✓ Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych.
   - ✓ Kosmetyczki.

- ✓ Lekarze.
- ✓ Magazynierzy.
- ✓ Mechanicy maszyn i urządzeń.
- ✓ Mechanicy pojazdów samochodowych.
- ✓ Murarze i tynkarze.
- ✓ Nauczyciele języków obcych i lektorzy.
- ✓ Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących.
- ✓ Nauczyciele przedszkoli.
- ✓ Piekarze.
- ✓ Pielęgniarki i położne.
- ✓ Pracownicy ds. techniki dentystycznej.
- ✓ Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych.
- ✓ Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie.
- ✓ Pracownicy służb mundurowych.
- ✓ Robotnicy budowlani.
- ✓ Spawacze.
- ✓ Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki.
- ✓ Sprzedawcy i kasjerzy.
- ✓ Technicy budownictwa.
- ✓ Technicy mechanicy.

W powiecie bieruńsko-lędzińskim występuje deficyt w następujących zawodach:

- ✓ Ogrodnicy i sadownicy.
- ✓ Deficyt poszukujących pracy.
- ✓ Cieśle i stolarze budowlani.
- ✓ Cukiernicy.
- ✓ Dekarze i blacharze budowlani.
- ✓ Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy.
- ✓ Fryzjerzy.
- ✓ Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych.
- ✓ Kosmetyczki.
- ✓ Mechanicy pojazdów samochodowych.
- ✓ Murarze i tynkarze.
- ✓ Nauczyciele języków obcych i lektorzy.
- ✓ Nauczyciele praktycznej nauki zawodu.
- ✓ Nauczyciele przedmiotów zawodowych.
- ✓ Nauczyciele przedszkoli.
- ✓ Piekarze.

- ✓ Pielęgniarki i położne.
- ✓ Pracownicy ds. jakości.
- ✓ Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych.
- ✓ Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie.
- ✓ Pracownicy służb mundurowych.
- ✓ Robotnicy budowlani.
- ✓ Spawacze.

3. **Problem długotrwałego bezrobocia wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach**. Długotrwałe bezrobocie jest zjawiskiem niezwykle negatywnym. Wyklucza ludzi z aktywności zawodowej oraz społecznej, powoduje utratę motywacji do działania, a także powoduje, iż osoby pozostające przez długi czas bez możliwości pracy zarobkowej zaczyna cechować „wyuczona bezradność". Jest to niezwykle niebezpieczne zjawisko, powodujące utratę zdolności oceny sytuacji i brak umiejętności podejmowania jakichkolwiek działań na rzecz poprawy swojej sytuacji. Osobą bezrobotną długotrwale jest, zgodnie z definicją zawartą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba bezrobotna pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach na koniec 2021 roku w ewidencji zarejestrowanych było 566 długotrwale bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy, co stanowiło 42,8% ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz 207 długotrwale bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego – 43,2% ogółu osób bezrobotnych z terenu powiatu. Niestety udział osób długotrwale bezrobotnych wśród bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy oraz mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego nie maleje, a w ostatnich latach wyraźnie wzrasta. Zjawisko długotrwałego bezrobotnych jest istotnie powiązane z wiekiem osób bezrobotnych. Wraz z wiekiem osób bezrobotnych wzrasta odsetek osób długotrwale bezrobotnych. W przypadku bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy długotrwale bezrobotnych jest aż 47,5% wszystkich osób bezrobotnych w wieku od 45 do 54 lat oraz 56,7% wszystkich osób bezrobotnych, które ukończyły 55 lat. Wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego obserwuje się podobne zjawisko. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych jest coraz wyższy wśród poszczególnych kategorii wiekowych osób bezrobotnych. W grupie osób bezrobotnych od 45 do 54 lat odsetek osób długotrwale bezrobotnych wynosi 51,9%, natomiast w grupie osób bezrobotnych w wieku powyżej 55 lat udział osób długotrwale bezrobotnych wynosi aż 57,3%. Osoby długotrwale bezrobotne, które pozostają bez pracy od kilku lat, znalazły się w bardzo niekorzystnej sytuacji, w ciągu ostatnich lat na rynku pracy zaszło bowiem wiele zmian, za którymi osoby te nie potrafiły nadążyć. Obecnie rynek pracy, ze względu na swe specyficzne właściwości, stwarza szczególnie trudną sytuację dla swoich uczestników. Wymaga zupełnie nowych zachowań,

umiejętności w zakresie poszukiwania pracy, przygotowania się i przekwalifikowania, radzenia sobie z bezrobociem, utrzymania miejsca pracy. Posiadane umiejętności osób długotrwale bezrobotnych często ulegają dezaktualizacji. Długookresowe przebywanie bez pracy to także wynik braku chęci podejmowania jakiegokolwiek zatrudnienia przez osoby bezrobotne. Jedną z przyczyn takiej sytuacji jest rozwinięta na szeroką skalę „szara strefa", w której osoby długotrwale bezrobotne stanowią większość „pracujących". Odpowiedzialność za taką sytuację ponoszą także pracodawcy, którzy nie tworzą nowych legalnych miejsc pracy – m.in. ze względu na wysokie koszty utrzymania pracownika. Osoby bezrobotne podejmując taki rodzaj „zatrudnienia", mają zabezpieczone podstawowe świadczenia ze strony urzędu pracy, w którym są zarejestrowane, oraz w którym zgłaszają zdolność i gotowość do podjęcia zaoferowanego im zatrudnienia. W rzeczywistości takiej gotowości nie wykazują i nie mają nawet zamiaru korzystać z oferowanego im przez publiczne służby zatrudnienia miejsca pracy. Długotrwale bezrobotnych często cechuje niechęć do podjęcia jakiejkolwiek formy zatrudnienia.

4. **Niekorzystna sytuacja osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat.** Obecnie mamy do czynienia z powolnymi, choć nieuniknionymi przemianami i przeobrażeniami struktury społeczno-demograficznej naszego kraju. Z jednej strony wydłuża się średnia długość życia, poprawia przeciętny stan zdrowia, rozwijają się możliwości medycyny. Z drugiej strony spadają wskaźniki dzietności, zmniejsza się udział pokoleń młodszych – przedprodukcyjnych, a rośnie udział pokoleń starszych – poprodukcyjnych. Obecnie kategoria wiekowa 50+ stanowi 34% ogółu ludności Polski, podczas gdy w 2040, według prognoz GUS, jej udział wzrośnie do 50%. Odzwierciedlać się to będzie w wartościach wskaźnika obciążenia demograficznego (stosunek liczby ludności 65+ do ludności w wieku 15-64). W 2030 roku będzie to już 36%, a w 2040 – 41%. Na opisany powyżej proces starzenia się ludności nakłada się także zjawisko transformacji społeczno-gospodarczej. Skutki tych przemian dotknęły w szczególności i dotykają nadal, pokolenie po 50 roku życia. Bardzo duży odsetek osób powyżej 50 tego roku życia w Polsce nie pracuje. Faktem jest też, iż Polska ma jeden z najniższych w Europie wskaźników zatrudnienia osób dojrzałych. Powszechnie zauważalne jest także pogorszenie się ich sytuacji na rynku pracy powodujące ryzyko braku zatrudnienia i nieaktywności zawodowej znacznie częstsze niż w innych grupach wiekowych. Osoby w wieku 50 lat i więcej znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy i napotykają bariery utrudniające aktywność zawodową. Dotyczą one zarówno kwestii potencjału zawodowego (niezadowalający zakres i poziom umiejętności IT, językowych, biznesowych) oraz aspektów mentalnych związanych z funkcjonowaniem wśród pracodawców stereotypów na temat np. niskiej elastyczności działania i trudności w opanowywaniu nowych kompetencji, jak i barier w samej grupie pracowników 50+ (związanych z potencjalną gotowością do aktywności, tj. niższa samoocena, trudności zdrowotne i inne). Ich trudną pozycję pogłębiają dodatkowo czynniki wynikające ze

specyfiki pokolenia: niższy niż u pozostałych kategorii bezrobotnych poziom wykształcenia, trudności w dostosowaniu się do potrzeb pracodawców oraz zmieniających się technologii. Wzrost biernych zawodowo i duża liczba bezrobotnych wśród osób w wieku 50+ stają się niepokojące w świetle prognoz demograficznych, według których połączenie rosnącej liczby starszych osób w społeczeństwie z zahamowaniem przyrostu naturalnego prowadzi do starzenia się zasobów siły roboczej w Polsce. W związku z powyższym konieczne i uzasadnione jest podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej osób w wieku powyżej 50 lat. Przedwczesna dezaktywacja zawodowa jest poważnym problemem, wymagającym skutecznych interwencji na regionalnym rynku pracy. Ważnym wyzwaniem jest więc wypracowanie odpowiednich rozwiązań, mających na celu zapobieganie przedwczesnemu wycofywaniu się z rynku pracy poprzez zwiększanie zdolności zatrudnienia starszych pracowników oraz promowanie aktywnego starzenia się. Problem ten jest także istotny i widoczny w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach na koniec 2021 roku zarejestrowanych było 387 bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w wieku powyżej 50 lat – 29,3% ogółu osób bezrobotnych oraz 127 bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w wieku powyżej 50 lat, co stanowiło 26,5% wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych.

XI. Określenie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego rynku pracy - analiza SWOT dla miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Poniżej przedstawiona została analiza SWOT, która dotyczy efektywności lokalnego rynku pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim. Analiza SWOT jest jedną z prostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strenghts (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Metoda ta służy do oceny wewnętrznych i zewnętrznych czynników warunkujących rozwój danego podmiotu. Na podstawie pogłębionych analiz znajdujących się w niniejszym raporcie źródeł i wyników badań, identyfikujących kluczowe dla jego rozwoju słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia na przyszłość. Analiza uwzględnia zarówno czynniki makroekonomiczne, jak i czynniki stricte związane z podażą i popytem na pracę oraz ich dopasowaniem. Bierze przy tym pod uwagę także czynniki społeczne oraz kwestie związane z funkcjonowaniem Publicznych Służb Zatrudnienia. Analiza SWOT obejmuje identyfikację i klasyfikację czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia) warunkujących rozwój obszaru objętego badaniem. Zderzenie ze sobą mocnych i słabych stron z szansami i zagrożeniami pozwala określić pozycję (potencjał) obszaru, a także możliwość osłabienia lub wzmocnienia siły oddziaływania tych czynników. Metoda analizy SWOT jest, w odniesieniu do planów o charakterze społecznym, najlepszym sposobem zidentyfikowania, sklasyfikowania, oceny i zdiagnozowania czynników wpływających na rozwój badanego obszaru i opracowania na tej podstawie najkorzystniejszej strategii.

W przygotowywaniu analizy SWOT lokalnego rynku pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim przyjęto następujące definicje słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń:

- **Mocne strony** – to obszary, gdzie obecne działania uważane są za skuteczne w odniesieniu do obecnych i przyszłych potrzeb, stosowane metody w ich realizacji są również skuteczne, a mechanizmy koordynacji i zarządzania są właściwe. To zjawisko pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju lokalnego rynku pracy, na które bezpośredni wpływ ma sam Powiatowy Urząd Pracy w Tychach.
- **Słabe strony** – to obszary występowania słabości w odniesieniu do obecnych i przyszłych potrzeb oraz przeszkody w wykorzystaniu szans. To zjawisko ograniczające możliwości rozwoju, na które bezpośredni wpływ ma sam Powiatowy Urząd Pracy w Tychach.
- **Szanse** – to obszary, które będą miały korzystny wpływ na kształtowanie lokalnego rynku pracy. Analizując szanse, należy wskazać praktyczne prawdopodobieństwo ich powstania oraz ich potencjalne znaczenie. To zjawisko pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju lokalnego rynku pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim, którego występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Powiatowy Urząd Pracy w Tychach.

- **Zagrożenia** – to obszary, które będą miały niekorzystny wpływ na kształtowanie lokalnego rynku pracy. Analizując zagrożenia, należy wskazać praktyczne prawdopodobieństwo ich powstania zagrożeń oraz ich potencjalne znaczenie. To zjawisko negatywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju lokalnego rynku pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim, którego występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach.

Tabela 60. Analiza SWOT – lokalny rynek pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ Stabilny zasób ludności w wieku produkcyjnym. ✓ Relatywnie dobre prognozy demograficzne dla rynku pracy w powiecie bieruńsko-lędzińskim. ✓ Znaczne zasoby kapitału ludzkiego. ✓ Względnie wysokie nasycenie kapitałem fizycznym w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim. ✓ Znaczny odsetek młodych ludzi. Znaczny odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym. ✓ Rosnący poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców, wzrost świadomości osób dorosłych w zakresie konieczności podnoszenia kwalifikacji. ✓ Rosnący poziom przedsiębiorczości, szczególnie wśród osób młodych. ✓ Niska stopa bezrobocia na tle innych powiatów województwa śląskiego. ✓ Dobrze rozwinięta sieć szkół ponadpodstawowych oraz zwiększenie znaczenia procesu poradnictwa zawodowego na etapie edukacji. ✓ Wysoki poziom wykształcenia osób młodych. ✓ Większość osób bezrobotnych w mieście Tychy – 59,0% to osoby poniżej 45 tego roku życia, a w powiecie bieruńsko-lędzińskim odsetek ten wynosił aż 63,9%.	✓ Na lokalnym rynku pracy występuje wiele zawodów deficytowych, na które występuje duże zapotrzebowanie na rynku pracy a jednocześnie, brakuje osób bezrobotnych w tych zawodach, które mogłyby tą pracę podjąć. Wysoki odsetek osób bezrobotnych posiadających niskie kwalifikacje zawodowe. ✓ Problem długotrwałego bezrobocia wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach. Na koniec 2021 roku w ewidencji zarejestrowanych było 566 długotrwale bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy, co stanowiło 42,8% ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz 207 długotrwale bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego – 43,2% ogółu osób bezrobotnych z terenu powiatu. ✓ Zjawisko długotrwałego bezrobocia jest istotnie powiązane z wiekiem osób bezrobotnych. Wraz z wiekiem osób bezrobotnych wzrasta odsetek osób długotrwale bezrobotnych. W przypadku bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy, długotrwale bezrobotnych jest aż 47,5% wszystkich osób bezrobotnych w wieku od 45 do 54 lat oraz 56,7% wszystkich osób

✓ Zdecydowana większość bezrobotnych w mieście Tychy – 79,4% posiada, co najmniej wykształcenie zawodowe, a w powiecie bieruńsko-lędzińskim odsetek ten wynosił – 80,8%. ✓ Kształcenie w powiecie odbywa się na różnych poziomach. Jakość kwalifikacji pracowniczych gwarantuje rozbudowany i elastyczny system szkolnictwa dający możliwość dostosowania profilu nauczania do potrzeb inwestorów. ✓ W mieście Tychy oraz powiecie bieruńsko-lędzińskim systematycznie zwiększa się liczba podmiotów gospodarczych, szczególnie podmiotów małych i średnich. ✓ Rosnący potencjał ekonomiczno-wytwórczy przedsiębiorstw, wysokie kwalifikacje pracowników i długie tradycje niektórych branż, zdecydowana przewaga własności prywatnej, obecność kapitału zagranicznego, korzystna struktura rodzajowa przedsiębiorstw oraz ich działania eksportowe. ✓ Pozytywnie na potencjał podmiotów gospodarczych wpływa także niewielka odległość pomiędzy miastem Tychy oraz powiatem bieruńsko-lędziński, a pozostałymi ośrodkami zlokalizowanymi w całej aglomeracji śląskiej. ✓ Dostępność stosunkowo dobrych rozwiązań komunikacyjnych. ✓ Dostępność wykwalifikowanej kadry pracowniczej, zdolnej i gotowej do podjęcia pracy. ✓ Rozwój sektora usług i handlu, generujący nowe miejsca pracy. ✓ Duża różnorodność branż reprezentowanych przez mikro i małe przedsiębiorstwa. ✓ Wzrost zainteresowania samozatrudnieniem	bezrobotnych, które ukończyły 55 lat. Wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego obserwuje się podobne zjawisko. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych jest coraz wyższy wśród poszczególnych kategorii wiekowych osób bezrobotnych. W grupie osób bezrobotnych od 45 do 54 lat odsetek osób długotrwale bezrobotnych wynosi 51,9%, natomiast w grupie osób bezrobotnych w wieku powyżej 55 lat udział osób długotrwale bezrobotnych wynosi aż 57,3%. ✓ Wysoki wskaźnik bezrobocia wśród osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach na koniec 2021 roku zarejestrowanych było 387 bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w wieku powyżej 50 lat – 29,3% ogółu osób bezrobotnych oraz 127 bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w wieku powyżej 50 lat, co stanowiło 26,5% wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych. ✓ Niepokojącym zjawiskiem jest wysoki udział bezrobotnych powracających do rejestrów po raz kolejny. W 2021 r. liczba bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w tej kategorii wyniosła 2 115, tj. 76,0% ogółu nowo zarejestrowanych osób bezrobotnych. W 2021 r. liczba mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego ponownie rejestrujących się w ewidencji osób bezrobotnych wynosiła 655, tj. 68,7% ogółu osób nowo zarejestrowanych. Sytuacja ta świadczy o nietrwałości podejmowanego zatrudnienia. ✓ Duży odsetek klientów pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędów Pracy

wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu. ✓ Wysoka efektywność dotychczasowych działań aktywizacyjnych podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach. ✓ Skuteczna realizacja programów rynku pracy. ✓ Dobrze rozwinięta sieć instytucji otoczenia biznesu.	w Tychach dla celów innych niż aktywizacja (ubezpieczenie zdrowotne, pomoc społeczna), niezainteresowanych zmianą swojej sytuacji lub pracujących w „szarej strefie". ✓ Wysoka liczba bezrobotnych pozbawionych prawa do zasiłku. ✓ Nakładanie się charakterystyk wyróżniających osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
✓ Rozwój gospodarki napędzany poprzez wzrost liczby podmiotów w każdej z dziedzin gospodarki. ✓ Rozwój regionu oraz przemiany na rynku pracy dzięki wykorzystaniu funduszy strukturalnych. ✓ Relatywna stabilizacja zatrudnienia w regionie. Utrzymywany poziom zatrudnienia. ✓ Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy. ✓ Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim. ✓ Systematyczny wzrost ilości podmiotów gospodarczych w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim. ✓ Szkolnictwo otwarte na zmianę kierunków, doskonalenie kształcenia praktycznego oraz rozwój doradztwa zawodowego w szkołach. ✓ Inwestycje tworzące nowe miejsca pracy.	✓ Starzenie się społeczeństwa. Spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. ✓ Ujemne saldo migracji, powodujące zmniejszenie szansy na uzupełnienie wolnych miejsc pracy przez lokalne zasoby dostępne na lokalnym rynku pracy. ✓ Kryzys gospodarczy wywołany pandemią Covid – 19 oraz wojną na Ukrainie. ✓ Trudne do oszacowania i przewidzenia zmiany na lokalnym rynku pracy wywołane przez pandemię Covid – 19 oraz wojnę na Ukrainie. ✓ Kryzys gospodarczy. Wzrost bezrobocia. ✓ Likwidacja małych firm w związku z kryzysem gospodarczym, inflacją, kosztami prowadzenia działalności gospodarczej. ✓ Ubytek naturalny (liczba zgonów przewyższająca liczbę urodzeń). ✓ Przewidywany odpływ wykwalifikowanych pracowników. ✓ Szara strefa zatrudnienia, ukryte bezrobocie. ✓ Postępująca migracja szczególnie osób młodych i wykształconych. ✓ Pogłębianie się strukturalnego charakteru bezrobocia ze względu na brak miejsc pracy dla kobiet.

	✓ Coraz trudniejsza aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ze względu na pozostawanie w rejestrach osób defaworyzowanych na rynku pracy. ✓ Brak możliwości identyfikacji osób niechętnych do podjęcia zatrudnienia, zarejestrowanych w PUP m.in. ze względu na ubezpieczenie zdrowotne. ✓ Przewidywany wzrost obciążenia demograficznego ze względu na wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. ✓ Długotrwałe bezrobocie prowadzące do zjawiska ubóstwa, patologii, wykluczenia społecznego oraz marginalizacji. ✓ Dziedziczenie bezrobocia, a w konsekwencji biedy. ✓ Niechęć długookresowo bezrobotnych do udziału w programach aktywizacyjnych i podejmowania dalszej edukacji. ✓ Wzrost liczby osób niepracujących, utrzymujących się z zasiłków socjalnych.

XII. Cele i działania Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022-2027.

(odbiorcy, formy wsparcia, źródła finansowania, monitoring Programu po zakończeniu każdego roku według określonego przez Wykonawcę wzoru sprawozdania z podjętych działań za każdy rok),

Na podstawie zgromadzonych i przeanalizowanych danych dokonano określenia i opisania misji Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach.

Misją strategiczną jest:

Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu oraz skuteczna ochrona miejsc pracy poprzez aktywne wspieranie lokalnego rynku pracy w partnerstwie z pracodawcami, instytucjami edukacyjnymi oraz instytucjami rynku pracy.

W celu efektywnego i skutecznego realizowania wyznaczonych działań w obszarze rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy dąży do zwiększenia zakresu współpracy z lokalnymi partnerami i wzrostu jakości świadczonych usług. Realizując działania w obszarze wspierania lokalnego rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Tychach dąży w kooperacji z partnerami do łagodzenia negatywnych skutków wywołanych przez sytuacje kryzysowe takie jak: konsekwencje wojny na Ukrainie, kryzys gospodarczy, pandemia Covid – 19 oraz aktywizacji zawodowej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy takich jak: osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby bezrobotne w wieku powyżej 50 lat.

Cele *Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022 – 2027* zostały określone na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji oraz możliwości prowadzenia interwencji na rynku pracy w ramach obowiązujących przepisów prawa. Sprzyjać będą one osiągnięciu celu nadrzędnego.

Zidentyfikowany cel nadrzędny *Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022-2027*: **ochrona miejsc pracy oraz utrzymanie wysokiego poziomu aktywności zawodowej mieszkańców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego.**

Cel główny, cele szczegółowe oraz priorytety i zadania przyjęte w programie są zgodne z projektem Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2022 r. oraz Krajowym Planem Działań na rzecz Zatrudnienia na 2022 r. W ramach Programu określone zostały cztery główne

– strategiczne cele, w ramach których zidentyfikowano 14 celów szczegółowych, które zostaną osiągnięte w wyniku realizacji poszczególnych zadań:

Cel strategiczny 1:

Aktywna współpraca z partnerami rynku pracy na rzecz przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym na rynku pracy.

Cel strategiczny 2

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.

Cel strategiczny 3

Wspieranie działań w obszarze edukacji.

Cel strategiczny 4

Efektywny Urząd – wzrost jakości usług realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach.

Tabela 61. Cele strategiczne, cele szczegółowe, działania, realizatorzy oraz wskaźniki monitoringu Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022-2027.

Cel strategiczny I. Aktywna współpraca z partnerami rynku pracy na rzecz przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym na rynku pracy.		
Cele szczegółowe	**Działania**	**Wskaźniki monitoringu**
I.1 Bieżące monitorowanie sytuacji na lokalnym rynku pracy.	1. Rozpowszechnianie informacji o stanie i strukturze bezrobocia w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim oraz działaniach podejmowanych w celu łagodzenia jago skutków.	Liczba informacji.
	2. Monitorowanie sytuacji lokalnych pracodawców.	Liczba kontaktów z pracodawcami.
	3. Aktywne uczestnictwo w spotkaniach, konferencjach, szkoleniach związanych z sytuacją na rynku pracy.	Liczba spotkań, warsztatów, konferencji, szkoleń.
I.2. Promocja instrumentów i usług rynku pracy wśród przedsiębiorców. Promocja przedsiębiorców.	1. Promowanie wśród lokalnych pracodawców instrumentów i usług rynku pracy wspierających zatrudnienie realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy oraz inne podmioty i instytucje.	Liczba przeprowadzonych wizyt u pracodawców promujących działania PUP.
		Liczba upowszechnionych informacji o realizowanych działaniach przez partnerów rynku pracy.
		Liczba spotkań informacyjnych zorganizowanych dla pracodawców.
	2. Organizowanie targów i giełd pracy.	Liczba zorganizowanych targów i giełd pracy.
	3. Współpraca z pracodawcami w zakresie realizacji instrumentów rynku pracy wspierających tworzenie nowych miejsc pracy.	Liczba pracodawców korzystających z poszczególnych instrumentów rynku pracy i liczba dofinansowanych nowych miejsc pracy.

Cel strategiczny II. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.		
Cele szczegółowe	**Działania**	**Wskaźniki monitoringu**
II.1. Skuteczne pośrednictwo pracy.	1. Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z pracodawcami.	Liczba kontaktów z pracodawcami.
		Liczba pozyskanych ofert pracy.
	2. Dobór kandydatów do pracy odpowiadających zgłaszanym potrzebom.	Liczba wydanych skierowań do pracy.
		Liczba odnotowanych podjęć pracy.
		Liczba zorganizowanych giełd pracy.
II.2. Poradnictwo zawodowe dostosowane do potrzeb klientów.	1. Pogłębiona pomoc doradcza dla osób zainteresowanych.	Liczba zrealizowanych porad indywidualnych.
	2. Rozwój usług grupowego poradnictwa zawodowego.	Liczba uczestników porad grupowych.
		Liczba uczestników grupowych informacji zawodowych.
II.3. Rozwój zawodowy.	Organizacja szkoleń.	Liczba osób skierowanych na szkolenia zawodowe.
		Liczba osób, które nabyły kwalifikacje zawodowe.

II.4. Wsparcie w nabywaniu nowego doświadczenia zawodowego.	Organizacja staży.	Liczba osób skierowanych do odbycia stażu.
II.5. Rozwój współpracy z pracodawcami.	Organizacja miejsc pracy subsydiowanej.	Liczba osób skierowanych do odbycia pracy subsydiowanej.
		Liczba pozyskanych ofert pracy subsydiowanej.
II.6. Aktywizacja zawodowa grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy.	1. Pomoc osobom bezrobotnym w wejściu na rynek pracy, w tym organizacja prac społecznie użytecznych.	Liczba osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które podjęły zatrudnienie, w tym za pośrednictwem PUP.
		Liczba osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które zostały objęte poszczególnymi formami wsparcia oferowanymi przez PUP.
	2. Pozyskiwanie dodatkowych funduszy na działania polityki rynku pracy.	Wartość pozyskanych środków z funduszy dodatkowych
		Liczba osób uczestniczących w programach/ projektach.
II.7. Wsparcie działań na rzecz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.	1. Udzielanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.	Liczba udzielonych dotacji.
	2. Organizacja spotkań informacyjnych dotyczących warunków podejmowania działalności gospodarczej.	Liczba spotkań.

Cel strategiczny III. Wspieranie działań w obszarze edukacji.		
Cele szczegółowe	**Działania**	**Wskaźniki monitoringu**
III.1. Promowanie idei kształcenia ustawicznego i zdobywania nowych kwalifikacji zawodowych.	1. Promowanie orientacji zawodowej oraz kształcenia zawodowego.	Liczba zorganizowanych spotkań promujących kształcenie zawodowe, w tym realizacja Programu Trafny Wybór.
	2. Promowanie nabycia, zmiany lub podniesienia kwalifikacji zawodowych.	Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach organizowanych przez PUP oraz którym sfinansowano koszty studiów podyplomowych.
	3. Promocja i wsparcie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników.	Liczba pracodawców i pracowników uczestniczących w szkoleniach finansowanych z KFS oraz rodzaj tych szkoleń.

Cel strategiczny IV. Efektywny Urząd - wzrost jakości usług realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach.		
Cele szczegółowe	**Działania**	**Wskaźniki monitoringu**
IV.1. Efektywna realizacja usług i instrumentów rynku pracy.	1. Prowadzenie stałego monitoringu efektywności realizowanych działań aktywizacyjnych.	Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej i kosztowej.
	2. Promocja zatrudnienia osób kierowanych na formy aktywizacyjne.	

IV.2. Promocja działalności Urzędu.	1. Opracowywanie i wydawanie informacji o wsparciu oferowanym przez Urząd.	Liczba opracowań promocyjnych online oraz w druku.
IV.3. Profesjonalni pracownicy urzędu.	1. Organizacja szkoleń dla pracowników urzędu.	Liczba pracowników urzędu skierowanych do odbycia szkoleń z zakresu promocji zatrudnienia, rozwoju zawodowego i tematyki powiązanej z obsługą urzędu.
IV.4. Zwiększenie interaktywności usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy.	1. Zwiększenie stopnia zaangażowania strony internetowej oraz mediów lokalnych i społecznościowych w informowaniu o usługach i bieżącej działalności urzędu.	Liczba wpisów opublikowanych na stronie internetowej dotyczących usług i działań podejmowanych przez urząd.
	2. Promocja usług świadczonych przez Internet tj. m.in. rejestracja on-line, oferty pracy on-line.	Liczba osób, które skorzystały z rejestracji online.
		Liczba ofert pracy zgłoszonych online.

XII.1. Realizatorzy Programu i mierniki monitorowania stopnia realizacji celów.

Realizatorami poszczególnych działań wskazanych w ramach niniejszego Programu są następujące instytucje:

- Powiatowy Urząd Pracy,
- Samorządy gminne,
- Starostwo powiatowe,
- Ośrodki pomocy społecznej,
- PCPR,
- Pracodawcy,
- Organizacje pozarządowe,
- Szkoły ponadpodstawowe.

Nadzór nad realizacją zadań określonych w *Programie promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2022-2027* będzie sprawowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach. Monitoring będzie odbywał się na bieżąco. Cykliczne monitorowanie stopnia realizacji Programu prowadzony będzie poprzez:

1) stałą i ciągłą obserwację wskaźników stanowiących podstawę oceny realizacji Programu,
2) bieżącą analizę i ocenę sposobu oraz efektywności założonych celów,
3) kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań.

Okresowe sprawozdania z realizacji Programu przedstawiane będą Powiatowej Radzie Rynku Pracy.

Program finansowany będzie z następujących źródeł:

- **Fundusz Pracy**

W poszczególnych latach wielkość środków Funduszu Pracy na realizację aktywnych programów rynku pracy w powiecie, uzależniona będzie od wysokości limitów ustalonych przez Ministra właściwego do spraw pracy w oparciu o obowiązujące w danym okresie przepisy, w tym rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie tych zadań. Poza tym Powiatowy Urząd Pracy będzie ubiegał się o dodatkowe środki uruchamiane z rezerwy Ministra.

- **Europejski Fundusz Społeczny**

Zadania na rzecz promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy realizowane będą przy wsparciu środków Europejskiego Funduszu Społecznego, otrzymanych przez Urząd Pracy w wyniku opracowanych projektów systemowych oraz pozyskanych w drodze konkursów zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.

- **Krajowy Fundusz Szkoleniowy**

Środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego przeznaczone na finansowanie działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców przyznawane będą corocznie zgodnie ze wzorem podziału i priorytetami ustalanymi przez Ministra właściwego do spraw pracy.

- **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**

Wysokość środków PFRON, przeznaczonych na realizację przez Urząd zadań na rzecz aktywizacji ~~i rehabilitacji~~ zawodowej osób niepełnosprawnych, ustalana będzie każdego roku przez Radę Powiatu na podstawie zapotrzebowania zgłoszonego przez Powiatowy Urząd Pracy.

- **Budżet Powiatowego Urzędu Pracy**

Bieżąca działalność Urzędu finansowana jest ze środków budżetowych do wysokości określonej w planie finansowym na dany rok kalendarzowy. Środki przeznaczane są m.in. na
zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego realizowania zadań Urzędu oraz finansowanie wynagrodzeń zatrudnionych pracowników.

XIII. Podsumowanie.

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022 – 2027 jest dokumentem programowym wskazującym kierunki działania Powiatowego Urzędu Pracy, które mają na celu poprawę sytuacji mieszkańców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego na lokalnym rynku pracy i są zgodne z priorytetami polityki państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Realizacja zaplanowanych działań przyczyni się do ograniczenia bezrobocia i aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia poprzez pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, rozwój kwalifikacji zawodowych, pomoc osobom młodym w zdobyciu doświadczenia zawodowego, wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy i rozwój przedsiębiorczości. W celu właściwej realizacji zadań oraz zdiagnozowania zapotrzebowania na pracę wykonywany będzie corocznie monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, a także prowadzona będzie analiza informacji pozyskanych od pracodawców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego dotyczących ich potrzeb kadrowych. Wypracowany zostanie nowy model współpracy z pracodawcami ukierunkowany na uproszczenie procedur i wzmocnienie funkcji Urzędu jako pośrednika pomiędzy pracodawcami a osobami poszukującymi zatrudnienia. Wprowadzony zostanie również proefektywnościowy system wydatkowania środków na aktywizację osób bezrobotnych, w którym instrumenty rynku pracy będą dodatkowym wsparciem dla pracodawców zatrudniających osoby bezrobotne o słabszej kondycji na rynku pracy oraz zapewniających dalsze zatrudnienie po okresie subsydiowania. Zgodnie z założeniami Programu intensywne działania zostaną skierowane do osób bezrobotnych oraz osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zintensyfikowana zostanie współpraca z lokalnymi partnerami rynku pracy w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć zmierzających do zaktywizowania osób bezrobotnych z wyżej wymienionych grup. W okresie obowiązywania niniejszego Programu zaplanowane w nim działania będą realizowane w trybie ciągłym, mogą jednak ulec ewentualnemu przeformułowaniu w zależności od potrzeb społecznych i zmieniających się uwarunkowań rynku pracy.

Spis rysunków:

Rysunek 1. Mapa miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego. 7
Rysunek 2. Liczba mieszkańców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2012 – 2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 9
Rysunek 3. Przyrost naturalny w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2012 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 11
Rysunek 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2012-2021 . (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS). 12
Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2012 – 2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 14
Rysunek 6. Zatrudnieni mieszkańcy miasta Tychy w latach 2016 – 2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 19
Rysunek 7. Zatrudnieni mieszkańcy powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016 – 2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 20
Rysunek 8. Stopa bezrobocia w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2016 – 2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS). 30
Rysunek 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego według danych na koniec roku w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 31
Rysunek 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z uwzględnieniem płci według danych na koniec roku w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 32
Rysunek 11. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego z uwzględnieniem płci według danych na koniec roku w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 33
Rysunek 12. Napływ bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 34
Rysunek 13. Odpływ bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 35
Rysunek 14. Procentowy udział bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z prawem do zasiłku do ogółu osób bezrobotnych w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 36
Rysunek 15. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według czasu pozostawania bez pracy na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 37
Rysunek 16. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według wieku na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 38

Rysunek 17. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według wykształcenia na koniec 2021 roku (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 39
Rysunek 18. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według stażu pracy na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach).... 40
Rysunek 19. Napływ bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)... 43
Rysunek 20. Odpływ bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)... 44
Rysunek 21. Procentowy udział bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego z prawem do zasiłku do ogółu osób bezrobotnych w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 45
Rysunek 22. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według czasu pozostawania bez pracy na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 46
Rysunek 23. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według wieku na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 47
Rysunek 24. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według wykształcenia na koniec 2021 roku (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 48
Rysunek 25. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według stażu pracy na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 49
Rysunek 26. Liczba zgłoszonych ofert pracy (wolnych miejsc pracy) w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 62

Spis tabel:

Tabela 1. Podstawowe dane charakteryzujące miasto Tychy oraz gminy powiatu bieruńsko-lędzińskiego. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 7
Tabela 2. Charakterystyka demograficzna miasta Tychy oraz gmin powiatu bieruńsko-lędzińskiego na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 8
Tabela 3. Liczba ludności mieszkańców miasta Tychy oraz poszczególnych gmin powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2012 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 9
Tabela 4. Ludność miasta Tychy, powiatu bieruńsko-lędzińskiego oraz województwa śląskiego według kategorii na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 10
Tabela 5. Udział procentowy ludności według wieku w poszczególnych gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Stan na koniec grudnia 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 10
Tabela 6. Przewidywane zmiany liczby ludności w mieście Tychy w latach 2030-2050. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 13
Tabela 7. Przewidywane zmiany liczby ludności w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2030-2050. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 13
Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych w powiatach województwa śląskiego. Stan na 31.12.2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 14
Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych w powiatach województwa śląskiego na 1000 mieszkańców. Stan na 31.12.2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 15
Tabela 10. Zarejestrowane przedsiębiorstwa w poszczególnych gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego na dzień 31.12.2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 16
Tabela 11. Struktura podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem liczby zatrudnionych pracowników na dzień 31.12.2021 r. w Tychach i powiecie bieruńsko-lędzińskim. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 17
Tabela 12. Przedsiębiorczość indywidualna – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w mieście Tychy oraz w gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016 – 2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 17
Tabela 13. Branże i liczba podmiotów w Tychach i powiecie bieruńsko-lędzińskim na dzień 31.12.2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 18
Tabela 14. Zatrudnieni mieszkańcy miasta Tychy w latach 2016 – 2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 19

Tabela 15. Zatrudnieni mieszkańcy powiatu w latach 2016 – 2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 20
Tabela 16. Struktura zatrudnienia w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w 2021 roku ze względu na sektor działalności PKD. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 21
Tabela 17. Pracujący na 1000 osób w mieście Tychy oraz w gminach powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 21
Tabela 18. Stopa bezrobocia w powiatach województwa śląskiego na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 28
Tabela 19. Stopa bezrobocia w mieście Tychy oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2016 – 2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS). 30
Tabela 20. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy oraz powiatu bieruńsko – lędzińskiego według danych na koniec roku w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 31
Tabela 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z uwzględnieniem płci według danych na koniec roku w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 32
Tabela 22. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego z uwzględnieniem płci według danych na koniec roku w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 33
Tabela 23. Liczba bezrobotnych w końcu okresu (stan na ostatni dzień miesiąca) według gmin w powiecie bieruńsko-lędzińskim w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 33
Tabela 24. Napływ bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 34
Tabela 25. Odpływ bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 35
Tabela 26. Przyczyny wyłączeń bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z ewidencji w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 35
Tabela 27. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy z prawem do zasiłku w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)... 36
Tabela 28. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według czasu pozostawania bez pracy w latach 2016 - 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 37
Tabela 29. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według wieku w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 38
Tabela 30. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy według wykształcenia w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). ... 39

Tabela 31. Struktura osób bezrobotnych z terenu miasta Tychy według stażu pracy w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)... 40
Tabela 32. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy - stan na 31 grudnia 2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 41
Tabela 33. Struktura bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016 – 2021 – stan na 31 grudnia danego roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 41
Tabela 34. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016 – 2021 – stan na 31 grudnia danego roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 42
Tabela 35. Napływ bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 43
Tabela 36. Odpływ bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 44
Tabela 37. Przyczyny wyłączeń bezrobotnych powiatu bieruńsko-lędzińskiego w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 45
Tabela 38. Liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego z prawem do zasiłku w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 45
Tabela 39. Liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według czasu pozostawania bez pracy w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 46
Tabela 40. Liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego według wieku w latach 2016 –2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach) 47
Tabela 41. Struktura osób bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego według wykształcenia w latach 2016 – 2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychy). 48
Tabela 42. Struktura osób bezrobotnych z terenu powiatu bieruńsko-lędzińskiego według stażu pracy w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 49
Tabela 43. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy – stan na 31 grudnia 2021 r. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 50
Tabela 44. Struktura bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016 – 2021 – stan na 31 grudnia danego roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 51

Tabela 45. Liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016 – 2021 – stan na 31 grudnia danego roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 51
Tabela 46. Liczba zgłoszonych ofert pracy (wolnych miejsc pracy) w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 62
Tabela 47. Przyjęte oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w latach 2016-2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)... 64
Tabela 48. Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z porad indywidualnych, z porad grupowych oraz udzielonych indywidualnych informacji zawodowych w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 65
Tabela 49. Liczba osób, które rozpoczęły i ukończyły szkolenia oraz liczba osób, które podjęły pracę w trakcie szkolenia lub do 3 miesięcy po jego ukończeniu w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 66
Tabela 50. Informacje na temat realizacji Indywidualnego Planu Działania przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach w latach 2016 – 2021 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 66
Tabela 51. Realizacja kształcenia ustawicznego w ramach KFS w latach 2019-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 67
Tabela 52. Środki finansowe przeznaczone na aktywizację zawodową osób bezrobotnych w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 67
Tabela 53. Liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych w latach 2016–2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)... 68
Tabela 54. Liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach robót publicznych w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)... 68
Tabela 55. Liczba osób bezrobotnych zatrudnionych po stażu w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)..... 69
Tabela 56. Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w latach 2016-2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach)... 69
Tabela 57. Liczba przyznanych jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej

w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). 69
Tabela 58. Liczba zatrudnionych osób w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). *70*
Tabela 59. Liczba zatrudnionych osób w ramach bonu na zasiedlenie w latach 2016 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach). *70*
Tabela 60. Analiza SWOT – lokalny rynek pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim... *80*
Tabela 61. Cele strategiczne, cele szczegółowe, działania, realizatorzy oraz wskaźniki monitoringu Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022 – 2027. ..... *86*